

DE DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT IN VLAANDEREN

Verslag van taak 1 van het Project PBO98/KUL/22, getiteld

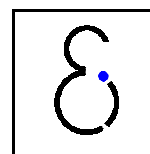
**Op zoek naar een nieuw winstmechanisme
voor de elektriciteitsdistributie in een
geliberaliseerde elektriciteitsmarkt**

EI/Ct/00-01/FIN

Dr. G. Pepermans
Prof. Dr. S. Proost (Promotor)

25 oktober 2002

K.U. LEUVEN ENERGIE-INSTITUUT
Celestijnenlaan 300A
B-3001 Leuven (Heverlee)

DE DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT IN VLAANDEREN

Verslag van taak 1 van het Project PBO98/KUL/22, getiteld

**Op zoek naar een nieuw winstmechanisme
voor de elektriciteitsdistributie in een
geliberaliseerde elektriciteitsmarkt**

EI/Ct/00-01/FIN

Dr. G. Pepermans
Prof. Dr. S. Proost (Promotor)

25 oktober 2002

Inhoudstafel

1.	Inleiding	1
2.	De elektriciteitssector in cijfers	2
2.1.	Het elektriciteitsverbruik in België	2
2.2.	De productie van elektriciteit	3
2.3.	De transmissie van elektriciteit	5
2.4.	De distributie van elektriciteit	6
2.4.1.	Het wettelijke kader voor elektriciteitsdistributie in België	6
2.4.2.	Organisatie van de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen	8
3.	Het wettelijk kader voor intercommunales	11
3.1.	Het Federale en Regionale juridische kader	11
3.2.	De statuten	12
3.2.1.	De kapitaalstructuur	13
a)	Het maatschappelijke kapitaal	13
b)	De aandelen	14
c)	De kapitaalstructuur in de praktijk	15
3.2.2.	De winstverdeling	17
4.	Winst en winstverdeling in de praktijk	19
4.1.	De winst	20
4.1.1.	Het berekenen van de winst uit de resultatenrekening	20
4.1.2.	De winstcijfers in 1998	21
4.2.	De winstverdeling	28
4.2.1.	Tussen de verschillende activiteiten	28
4.2.2.	Tussen de gemeenten en de privé-partner	28
4.2.3.	Tussen de gemeenten onderling	30
4.3.	Andere mechanismen voor het toekennen van voordelen	32
5.	Samenvatting en besluit	34
	Referenties	36

1. INLEIDING

Dit document beschrijft de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen zoals dit eind 1998 georganiseerd was. Aangezien de distributie van elektriciteit slechts één schakel is in het proces dat leidt van elektriciteitsproductie tot elektriciteitsverbruik, wordt eerst een kort overzicht gegeven van de belangrijkste kengetallen van de elektriciteitssector in België. Nadien wordt de distributieactiviteit van de sector meer in detail toegelicht, waarbij de nadruk op de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen komt te liggen.

Aan de aanbodzijde van de elektriciteitsmarkt kunnen drie hoofdactiviteiten onderscheiden worden, met name de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit.

De productie van elektriciteit

Met de productie van elektriciteit wordt de omzetting van een primaire energiebron, zoals steenkool, aardgas of olie, in elektriciteit bedoeld. Men spreekt in dit verband ook over de opwekking van elektriciteit.

De transmissie van elektriciteit

Met transmissie van elektriciteit wordt het transport van elektriciteit onder (zeer) hoge spanning van de producent tot bij de afnemer bedoeld. Deze afnemer kan een grote industriële klant zijn die rechtstreeks bij de producent koopt of een distributiemaatschappij (intercommunale of regie) die elektriciteit onder hoge spanning geleverd krijgt van de producent.

Er bestaan lijnen voor verschillende spanningsniveaus. De lijnen onder zeer hoge spanning vormen de ruggengraat van het Belgische net en van de koppeling met de Europese netten. Zij zorgen voor de verbinding tussen alle grote productie- en verbruikscentra. Zij vervoeren een grote hoeveelheid elektriciteit met een minimum aan energieverliezen. In België zijn dit de 380 kilovolt lijnen. De hoogspanning, (HS), met een spanningsniveau tussen de 30kV en de 220kV, voeden in hoofdzaak de zware industrie. De midden- en laagspanningslijnen (MS en LS) vervoeren ten slotte de elektrische energie naar de KMO's en de huishoudelijke verbruikers. Onder middenspanning wordt meestal een spanningsniveau tussen 400V en 30kV verstaan, met laagspanning bedoelt men 230V en 400V.

De distributie van elektriciteit

Met de distributie van elektriciteit wordt het regionale of lokale transport van elektriciteit over midden- of laagspanningslijnen bedoeld. De klanten die via de distributiesector bediend worden zijn in hoofdzaak de kleinere industriële ondernemingen en de gezinnen.

De volgende sectie gaat dieper in op het verbruik, de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit in België en in Vlaanderen. Sectie 3 beschrijft het wettelijke kader voor intercommunales in België en Vlaanderen en legt daarbij vooral het accent op de intercommunales voor de distributie van elektriciteit. Sectie 4 schetst een beeld van de winstcijfers van de Vlaamse gemeentelijke bedrijven voor de elektriciteitsdistributie. Verder wordt ook beschreven hoe deze winsten verdeeld worden onder de verschillende leden van de intercommunales.

2. DE ELEKTRICITEITSSECTOR IN CIJFERS

Deze sectie schetst een beknopt cijfermatig beeld van de belangrijkste kenmerken van de elektriciteitssector in België en in Vlaanderen. Achtereenvolgens wordt het verbruik, de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit behandeld. Tenzij anders vermeld hebben de geciteerde cijfers in deze drie secties betrekking op 1998. Als bron werd hoofdzakelijk het Statistisch Jaarboek van het BFE gebruikt (Beroepsfederatie van de Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België (1999)).

2.1. Het elektriciteitsverbruik in België

Vooraleer een meer gedetailleerde beschrijving te geven van de productie en van de organisatiestructuur van de distributiesector wordt in meer detail ingegaan op het energieverbruik in België en zijn regio's.

In 1998 werd 75.527,3GWh elektrische energie *verbruikt*, waarvan 50.936,7GWh of 67,4% in de vorm van hoogspanning en 24.590,6GWh of 32,6% in de vorm van laagspanning. Omdat transport van elektriciteit over het transmissie- en/of distributienet altijd gepaard gaat met verliezen werd uiteindelijk meer energie *opgevraagd* bij de producenten dan er verbruikt werd, namelijk 79.421,4GWh. Het verschil, dwz 3.894,1GWh, zijn de zogenaamde transport- en distributieverliezen¹.

De elektriciteit onder laagspanning wordt (bijna) uitsluitend via de distributiesector aan de eindverbruiker geleverd. Van het totale verbruik van 24.590,6GWh is 16.283,4GWh bestemd voor residentieel verbruik, 7.105,0GWh voor professioneel verbruik, 402,0GWh voor openbare gebouwen en 800,2GWh voor verlichting van openbare wegen. Deze cijfers worden samengebracht in Tabel 1.

	GWh
Opgevraagde energie	79.421,4
Transport- en Distributieverliezen	3.894,1
Verbruikte Energie	75.527,3
Waarvan Hoogspanning	50.936,7
Industrie en energiesector	36.821,8
Dienstensector en andere	11.929,0
Zelfverbruik van zelfproducenten	2.185,9
Waarvan Laagspanning	24.590,6
Residentieel	16.283,4
Professioneel	7.105,0
Openbare gebouwen	402,0
Verlichting van openbare wegen	800,2

Tabel 1: Het elektriciteitsverbruik in België in 1998.

De verbruikte elektriciteit onder hoogspanning wordt zowel via de distributiesector als rechtstreeks via de EONs aan de klanten geleverd². In 1998 werd door de EONs 27.907,5GWh rechtstreeks aan hoogspanningsklanten geleverd, terwijl 20.843,3GWh via de distributiesector aan hoogspanningsklanten geleverd werd. Het resterende gedeelte wordt door zelfproducenten opgewekt. Het grootste gedeelte van deze elektriciteit onder hoogspanning wordt gebruikt door de

¹ Noteer dat dit cijfer voor de opgevraagde energie verschilt van de bruto productie van de producenten (zie p. 3). Het verschil is te wijten aan het verbruik van de hulpdiensten, het saldo van de uitwisselingen met buitenland en de energie gebruikt voor het oppompen van water voor de waterkrachtcentrales van Coe en Plate-Taille.

² Electrabel en SPE (Samenwerkende Vennootschap voor Productie van Elektriciteit) worden samen ook wel de *elektriciteitsbedrijven van openbaar nut* genoemd. Zie verder.

industrie en de energiesector, namelijk 36.821,8GWh. De overige 11.929,0GWh wordt door de 'dienstensector en andere' opgenomen.

Uit een regionale opsplitsing van het elektriciteitsverbruik blijkt dat in 1998 het Vlaams gewest 48.252,7GWh verbruikt heeft, waarvan 15.139GWh (31,4%) onder laagspanning en 33.113,3GWh (68,6%) onder hoogspanning. Het verbruik van het Vlaams gewest stemt overeen met 63,9% van het totale verbruik van elektriciteit in België.

2.2. De productie van elektriciteit

In België wordt de elektriciteitsproductie in hoofdzaak gecontroleerd door één grote private producent, Electrabel. In 1998 bezat Electrabel 13.347,7 MW netto ontwikkelbaar vermogen, wat overeenstemt met 86,7% van het totale netto ontwikkelbare vermogen in België. De overige 13,3% is in handen van de openbare producent SPE (8,0%), de zelfproducenten (4,0%) en de autonome producenten (1,3%)³.

Uit Tabel 2 en Tabel 3 blijkt dat dit netto ontwikkelbaar vermogen wordt geleverd door in totaal 209 centrales die variëren naar omvang en naar primaire energiebron. Ongeveer 58% van het totaal netto ontwikkelbaar vermogen is geïnstalleerd in Vlaanderen, gespreid over 118 centrales. Een kleine 42% van het ontwikkelbaar vermogen staat geïnstalleerd in het Waalse Gewest, de overige 0,5% staat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Uit de tabellen blijkt ook de grote heterogeniteit van deze centrales voor wat betreft de gebruikte primaire energiebron en het geïnstalleerde vermogen. Ongeveer 37,1% van het ontwikkelbaar vermogen bestaat uit nucleaire productiecapaciteit. De klassieke en de accumulatiecentrales nemen respectievelijk 53,7% en 8,5% van de capaciteit voor hun rekening. De resterende capaciteit (0,7%) bestaat uit waterloop- en stuwdamcentrales en uit windmolens.

De heterogeniteit van de centrales voor wat betreft capaciteit blijkt uit het tweede deel van Tabel 2. De 17 grootste centrales worden beheerd door de Elektriciteitsbedrijven van openbaar nut (EON) en maken 86,4% van de capaciteit uit. Van deze 17 centrales leveren de 8 grootste reeds 66,9% van de totale capaciteit. De overige 13,6% ontwikkelbaar vermogen is gespreid over 192 kleinere eenheden, waarvan 82 eenheden beheerd worden door de EON, 69 door de zelfproducenten en 41 door de autonome producenten.

Het netto ontwikkelbaar vermogen geeft een idee over de productiecapaciteit van de sector op een gegeven tijdstip, maar niet over de elektrische energie die in de loop van een bepaalde periode – typisch één jaar – geproduceerd wordt. Een indicatie hiervan krijgen we aan de hand van de bruto geproduceerde energie, uitgedrukt in Gigawattuur (GWh). In België werd in 1998 83.241,2GWh bruto elektrische energie geproduceerd, waarvan 96,5% door de EON, 3,1% door zelfproducenten en de resterende fractie door autonome producenten.

Ook de geproduceerde energie kunnen we opsplitsen naar primaire energiebron en naar regio. Wat de energiebron betreft leren we dat in 1998 ongeveer 55% van de energie een nucleaire

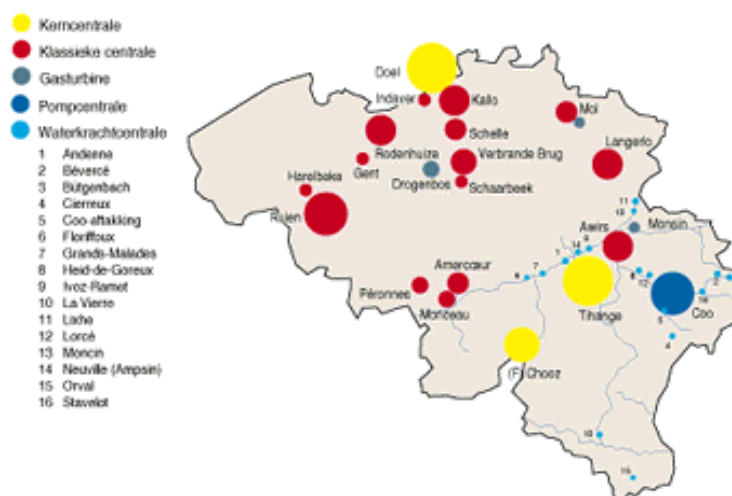
³ Onder *zelfproducenten* wordt verstaan ondernemingen die, naast hun hoofdactiviteit, zelf, individueel of gemeenschappelijk, elektrische energie produceren die geheel of gedeeltelijk bestemd is voor eigen gebruik. De *autonome producenten* zijn ondernemingen waarvan de belangrijkste activiteit erin bestaat elektrische energie te produceren met als enige doel deze te verkopen aan een verdeler of, via een derde, aan verbruikers.

oorsprong had. Ongeveer 17% werd opgewekt door vaste brandstoffen, 23% door gasvormige brandstoffen, 3% door vloeibare brandstoffen en 2% door water- en windkracht.

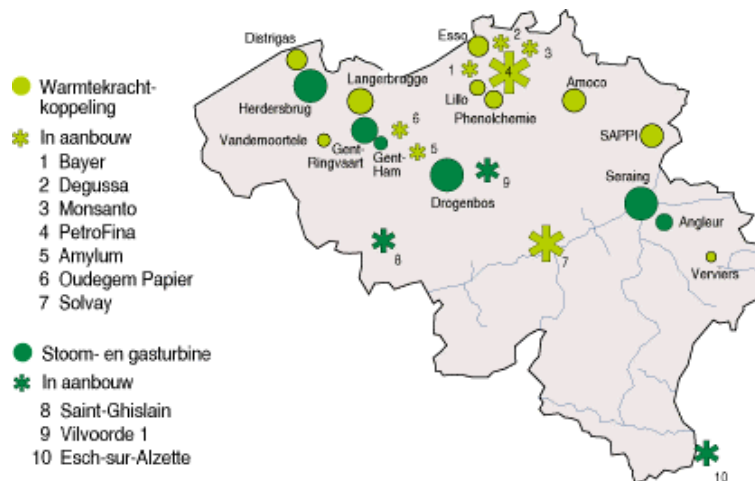
Een opsplitsing naar regio leert dat in 1998 60,8% van de elektrische energie in het Vlaamse Gewest geproduceerd werd, 38,9% in het Waalse gewest en 0,3% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

	Vermogen van de centrale in MW					Totaal
	0.1 – 4	4 – 50	50 – 150	150 – 500	500+	
Totaal aantal MW						
Elektriciteitsbedrijven van openbaar nut	37,3	652,7	583,6	3.009,0	10.293,0	14.575,6
Zelfproducenten	39,4	391,4	190,9			621,7
Autonome producenten	21,3	33,1	143,0			197,4
Totaal	98,0	1.077,2	917,5	3.009,0	10.293,0	15.394,7
Aantal centrales						
Elektriciteitsbedrijven van openbaar nut	43	33	6	9	8	99
Zelfproducenten	36	30	3			69
Autonome producenten	35	5	1			41
Totaal	114	68	10	9	8	209

Tabel 2: Netto ontwikkelbaar vermogen in 1998 (naar capaciteit van de centrale).

Figuur 1: De Belgische productiecapaciteit.

Figuur 2: WKK centrales in België.

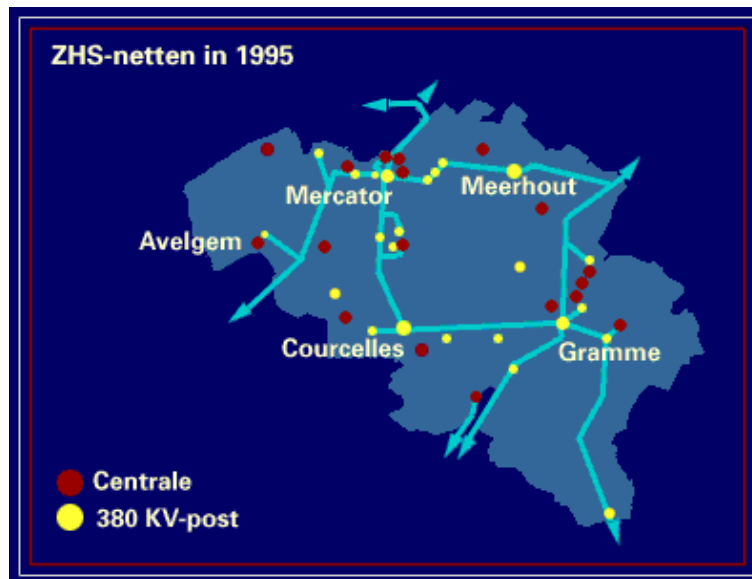
	Thermische centrales		Hydraulische centrales		Windkracht	Totaal
	Klassieke centrales	Nucleaire centrales	Accumulatie centrales	Waterloop- en stuwdamcentrales		
Netto ontwikkelbaar vermogen						
Elektriciteitsbedrijven van openbaar nut	7.606,3	5.713,0	1.161,0	86,7	5,6	14.575,6
Zelfproducenten	621,7					621,7
Autonome producenten	43,7		143,0	10,2	0,5	197,4
TOTAAL	8.271,7	5.713,0	1.307,0	96,9	6,1	15.394,7
Aantal opgestelde centrales						
Elektriciteitsbedrijven van openbaar nut	78	2	1	16	2	99
Zelfproducenten	69					69
Autonome producenten	12		1	27	1	41
TOTAAL	159	2	2	43	3	209

Tabel 3: Netto ontwikkelbaar vermogen in 1998 (naar energiebron van de centrale).

2.3. De transmissie van elektriciteit

Op basis van de bovenstaande definitie van transmissie tellen we 883,2km transmissielijnen voor zeer hoge spanning (380kV). In Figuur 3 worden deze lijnen voor het Belgische net voorgesteld.

De lengte van het Belgische hoogspanningsnet bedraagt 8.011km. Het midden- en laagspanningsnet heeft een totale lengte van 109.451km.

Figuur 3: Het 380kV net in België.

In 1995 werd tussen Electrabel en SPE een akkoord afgesloten waarbij beide producenten hun productie- en transportinstallaties in eigendom of vruchtgebruik overdragen aan de vennootschap voor de coördinatie van Productie en Transport van Elektrische Energie. Ook alle nieuwe installaties gebouwd door Electrabel of het SPE worden in eigendom aan het CPTe overgedragen. Het CPTe wijst dan op zijn beurt de uitbating van de centrales toe aan Electrabel en SPE. De uitbating van de transportinstallaties wordt toegewezen aan het Electrabel.

De omzetting van de Europese richtlijn over de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt zal uiteindelijk ook als gevolg hebben dat het beheer van het Belgische transmissienet toevertrouwd wordt aan een onafhankelijke netbeheerder. Deze onafhankelijke netbeheerder zal alle transmissielijnen onder zijn bevoegdheid krijgen met een spanningsniveau van minstens 70kV.

2.4. De distributie van elektriciteit

2.4.1. Het wettelijke kader voor elektriciteitsdistributie in België⁴

Aan de basis van de organisatie van de elektriciteitsdistributie in België ligt de wet van 10 maart 1925. De belangrijkste elementen van deze wet worden hieronder weergegeven.

In de wet (artikel 3) worden twee categorieën van leveringen voorzien:

- *Leveringen – categorie A:* leveringen die exclusief of in hoofdzaak bestemd zijn voor verlichting (lees huishoudelijke toepassingen) of voor drijfkracht voor zover het door de verbruiker vereiste vermogen de 1.000 kW niet overstijgt;
- *Leveringen – categorie B:* leveringen voor drijfkracht die een vermogen van 1.000 kW overstijgen, gemeten door het maximale kwartuur spitsvermogen onder normale omstandigheden⁵.

⁴ De inhoud van deze sectie is gebaseerd op de respectievelijke teksten van de wetten en decreten die hier behandeld worden evenals op het Vademecum uitgegeven door Intermixt, de overkoepelende organisatie van de gemengde intercommunales (Intermixt (1992)).

De wet van 1925 geeft aan de gemeenten een wettelijk monopolie voor de levering van elektriciteit behorende tot categorie A (art. 5). Vallen dus buiten het wettelijk monopolie, de leveringen categorie B.

Voorts wordt expliciet in de wet gesteld dat gemeenten vrijheid van initiatief hebben voor wat betreft de productie van elektriciteit. Voor de Staat en de Provincies wordt deze vrijheid onder bepaalde voorwaarden erkend.

De wet regelt ook een aantal toepassingsmodaliteiten in verband met het stelsel van wegvergunningen, eigendomsrechten en toezicht. Verder preciseert ze vier vormen onder dewelke een gemeente haar distributiemonopolie kan exploiteren, met name:

- Een concessie;
- Een gemeentelijke regie;
- Een zuivere intercommunale;
- Een gemengde intercommunale.

Een concessie

Onder deze organisatievorm wordt de distributie van elektriciteit toevertrouwd aan een –meestal private – rechtspersoon, de concessiehouder, die op eigen risico werkt. In de overeenkomst tussen de gemeenten en de concessiehouder worden waarborgen voorzien ten behoeve van de afnemers. In sommige gevallen dient aan de gemeenten een percentage van de omzet betaald te worden.

Een gemeentelijke regie

Onder deze formule staat de gemeente zelf in voor de distributie van elektriciteit, de aan- en verkopen, personeelsbeleid en de investeringen. De gemeente moet zelf al een voldoende grote omvang hebben om van de schaalvoordelen verbonden aan de elektriciteitsdistributie te kunnen genieten.

Een intercommunale

Onder deze formule groeperen gemeenten zich in een vereniging met als doel de elektriciteitsdistributie te organiseren, in eigen beheer of met medewerking van een privé-maatschappij. In het eerste geval waar de gemeenten het beheer in handen nemen *zonder* medewerking van een privé-maatschappij spreken we van een *zuivere intercommunale*. In het laatste geval, waar het beheer geregeld wordt *met* de medewerking van een privé-maatschappij spreken we van een gemengde intercommunale.

In 1998 komt de concessie formule niet meer voor in de praktijk en is het relatieve belang van de regies sterk afgenomen, zoals blijkt uit Tabel 4. In termen van de dekkinggraad van de bevolking nemen de gemengde intercommunales met 80% het leeuwenaandeel voor hun rekening terwijl slechts iets meer dan de helft van de verenigingen voor distributie de vorm van een gemengde

⁵ Noteer dat in het Waalse gewest de grens van 1.000kW op 10.000kW gebracht werd (Decreet van 29 november 1990, gepubliceerd op 7 maart 1991).

intercommunale aanneemt, wat aangeeft dat de gemengde intercommunales relatief grote verenigingen zijn.

Wat de distributie van elektriciteit betreft, d.w.z. geen rekening houdend met de rechtstreekse leveringen onder hoogspanning aan de grote klanten, kunnen we ook afleiden dat de gemengde intercommunales een marktaandeel van ongeveer 80% hebben, zowel in de hoog- als in de laagspanning.

Het belang van de regies, hoewel bijna even groot in aantal als de zuivere intercommunales, is verwaarloosbaar in termen van elektriciteitsleveringen.

Geleverde Energie in 1998 (GWh)						
	Laagspanning		Hoogspanning		Totaal	
Privé-ondernemingen (Electrabel)	6,1		27.907,5		27.913,6	
Gemeentelijke regies	285,0		510,2		795,2	
Gemengde intercommunales	19.498,6		16.669,1		36.167,7	
Zuivere intercommunales	4.800,9		3.664,0		8.464,9	
Totaal	24.590,6		48.750,8		73.341,4	
Aantal verenigingen en bedeelde bevolking in 1998						
	Aantal verenigingen		Aantal aangesloten gemeenten		Bedeelde bevolking (1000)	
Privé-ondernemingen (Electrabel)	1	2,7%	-	-	1	-
Gemeentelijke regies	8	21,6%	7	1,2%	107	1,0%
Gemengde intercommunales	19	51,4%	439	74,5%	8.067	79,0%
Zuivere intercommunales	9	24,3%	143	24,3%	2.039	20,0%
Totaal	37	100,0%	589	100,0%	10.214	100,0%

Tabel 4: Het relatieve belang van de verschillende distributievormen in de elektriciteitslevering in België.

Noteer dat de meerderheid van de intercommunales in België niet alleen instaat voor de distributie van elektriciteit, maar ook voor de distributie van gas en tv-programma's.

2.4.2. Organisatie van de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen

Deze sectie schetst een globaal beeld van de sector van de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen. Tabel 5 geeft een overzicht van de intercommunales en regies die actief zijn in de sector van de elektriciteitsdistributie. Zoals blijkt uit deze tabel, staan een groot aantal van deze intercommunales ook in voor de gas- en/of kabeldistributie. Noteer verder dat in Vlaanderen ook intercommunales actief zijn die geen activiteiten ontplooiën in de elektriciteitsdistributie, maar wel in de gas en/of de kabeldistributie. Deze zijn niet in de tabel opgenomen.

Uit Tabel 5 leren we dat in 1998 in Vlaanderen 17 gemeentelijke bedrijven actief waren in de elektriciteitsdistributie, waarvan 7 in de vorm van een gemengde intercommunale, 5 in de vorm van een zuivere intercommunale en 5 in de vorm van een regie. De gemengde intercommunale lijkt dus de meest populaire organisatievorm te zijn.

	Elektriciteit	Gas	TV-distributie
Gemengde Intercommunales			
Gaselwest	X	X	X
IMEA	X	-	X
IMEWO	X	X	-
Intergem	X	X	X
IVEKA	X	X	X
Iverlek	X	X	X
Sibelgas	X	X	-
Zuivere Intercommunales			
Interelectra	X	-	-
IVEG	X	X	-
PBE	X	X	X
VEM	X	X	X
WVEM	X	X	X
Regies			
Essen	X	-	-
ETIZ	X	-	-
Merksplas	X	-	-
Vorselaar	X	-	-
Wevelgem	X	-	-

Tabel 5: Intercommunales en regies actief in de elektriciteitsdistributie.

Ook in termen van aantal aangesloten gemeenten en van bedeelde bevolking nemen de gemengde intercommunales de belangrijkste plaats in, met cijfers die vergelijkbaar zijn met deze voor gans België (zie Tabel 4).

De zuivere intercommunales zijn meer actief op het platteland, de gemengde intercommunales in de meer verstedelijkte gebieden (Antwerpen, Brussel, Gent, en Brugge). Dit blijkt ook uit de maatstaf van dichtheid zoals deze in Tabel 6 berekend werd. Het gemiddeld aantal laagspanningsklanten per kilometer laagspanningsnet bedraagt 42.5 bij de gemengde intercommunales en 34.4 bij de zuivere intercommunales.

De intercommunales en regies staan in voor de distributie van 30.235.475MWh aan elektriciteit. Het leeuwenandeel van 81,8% wordt verzorgd door de gemengde intercommunales. De zuivere intercommunales nemen 17,4% voor hun rekening, terwijl het saldo door de regies verdeeld wordt.

Wanneer we de gemiddelde grootte van de twee types van intercommunales met elkaar vergelijken, dan merken we dat de gemiddelde gemengde intercommunale groter is dan de gemiddelde zuivere intercommunale, en dit zowel in termen van aantal aangesloten gemeenten als van bedeelde bevolking. De gemiddelde gemengde intercommunale telt 34 leden-gemeenten en bevoorraadt en bevolking van ruim 721.000 koppen, de gemiddelde zuivere intercommunale telt 17 leden-gemeenten en bevoorraadt een bevolking van ongeveer 254.000 zielen.

Binnen de groep van gemengde intercommunales is Iverlek de grootste in termen van bedeelde bevolking. In termen van aantal aangesloten gemeenten is Gaselwest echter groter. Deze laatste intercommunale is echter actief in meer landelijke gebieden. Bij de zuivere intercommunales wordt, zowel in termen van bedeelde bevolking als in termen van aantal aangesloten gemeenten, de eerste plaats ingenomen door Interelectra.

Naam	Aantal gemeenten (elektr.)	Bedeelde bevolking		Verkoop laagspanning (MWh)	Verkoop hoogspanning (MWh)	Aandeel LS in totale verkoop	Aantal klanten HS	Aantal klanten LS (1)	#klanten LS / #klanten HS	Lengte LS- net (2)	Dichtheid (1)/(2)
		Aantal	Aandeel								
Gemengde Intercommunales	237	5.049.043	79,0	12.811.222	11.924.894	51,8	11.040	1.727.207	156,4	46.799	42,5
Gaselwest	57	787.382	12,3	2.073.000	2.640.000	44,0	-	427.090	-	10.086	42,3
IMEA	6	491.866	7,7	1.261.584	943.375	57,2	1.368	295.381	215,9	-	-
IMEWO	41	966.320	15,1	2.744.114	2.012.157	57,7	-	-	-	13.102	-
IMEWO - Gewest West	11	-	-	953.824	545.571	63,6	-	-	-	4.590	-
IMEWO - Gewest Centrum	1	-	-	573.330	719.612	44,3	-	-	-	2.265	-
IMEWO - Gewest Oost	29	-	-	1.216.960	746.974	62,0	-	-	-	6.247	-
Intergem	23	530.410	8,3	1.329.294	868.917	60,5	2.314	241.579	104,4	5.203	46,4
IVEKA	46	765.947	12,0	1.924.743	1.706.884	53,0	2.967	325.305	109,6	8.923	36,5
IVEKA sector Kempen	19	335.329	5,2	742.332	843.382	46,8	1.514	137.693	90,9	4.109	33,51
IVEKA sector Nete	27	430.618	6,7	1.182.411	863.502	57,8	1.453	187.612	129,1	4.814	39,0
Iverlek	51	1.003.602	15,7	2.292.487	1.750.561	56,7	4.391	437.852	99,7	9.485	46,2
Iverlek - Sector I	19	-	-	731.803	565.223	56,4	1.721	132.651	77,1	2.868	46,3
Iverlek - Sector II	32	-	-	1.560.684	1.185.338	56,8	2.670	305.201	114,3	6.617	46,1
Sibelgas	14	503.516	7,9	1.186.000	2.003.000	37,2	-	-	-	-	-
Zuivere Intercommunales	84	1.269.257	19,9	3.061.731	2.195.556	58,2	1.620	190.461	117,6	13.873	34,4
Interelectra	43	783.194	12,2	1.909.399	1.469.328	56,5	-	-	-	8.817	-
IVEG	3	76.953	1,2	128.175	130.198	49,6	-	-	-	-	-
PBE	22	185.343	2,9	453.066	154.487	74,6	566	76.073	134,4	2.488	30,6
VEM	3	42.479	0,7	94.369	43.050	68,7	97	19.838	204,5	-	-
VEM Kempen	1	-	-	19.595	2.821	87,4	23	3.956	172,0	111	35,6
VEM Nijlen	1	-	-	42.972	7.128	85,8	33	9.237	279,9	-	-
VEM Zelzate	1	-	-	31.802	33.100	49,0	41	6.645	162,1	108	61,4
WVEM	13	181.288	2,8	476.721	398.494	54,5	957	94.550	98,8	2.568	36,8
Regies	5	75.149	1,2	111.218	130.853	45,9	43	6.970	162,1	697	19,5
Essen	1	16.276	0,3	49.705	30.958	61,6	43	6.970	162,1	357	19,5
ETIZ	1	26.587	0,4	61.513	99.895	38,1	-	-	-	340	-
Merksplas	1	7.965	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Vorselaar	1	7.353	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Wevelgem	1	16.968	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	326	6.393.449	100,0	15.984.171	14.251.304	52,9	12.703	1.924.638	151,5	61.369	41,2

Tabel 6: Kengetallen van intercommunales en regies in Vlaanderen (cijfers voor 1998).

3. HET WETTELIJK KADER VOOR INTERCOMMUNALES

Aan de basis van de op dit ogenblik meest gangbare organisatievorm – de intercommunale – ligt de wet van 1 maart 1922. Deze wet geeft aan de gemeenten de mogelijkheid om zich te verenigen, hetzij onderling, hetzij met een privé-onderneming, met als doel het verstrekken van een dienst van openbaar nut. In 1987 werd deze wet afgeschaft en vervangen door de kaderwet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales. Op het gewestelijke niveau werd deze laatste wet aan- en ingevuld door het Decreet van de Vlaamse regering van 1 juli 1987 betreffende de werkwijze van de controle op en de vaststelling van het ambtsgebied van de intercommunales⁶.

3.1. *Het Federale en Regionale juridische kader*

De kaderwet van 22 december 1986

De belangrijkste elementen uit de wet van 22 december 1986 worden hieronder kort samengevat:

- De wet voorziet dat gemeenten zich mogen verenigen om objectieven van gemeentelijk belang te realiseren. Deze verenigingen worden in de wet intercommunales genoemd. Andere publiek- of privaatrechterlijke personen mogen eveneens deel uitmaken van de intercommunales, maar in de wet wordt er géén onderscheid gemaakt tussen verenigingen waarin privaatrechterlijke personen participeren (de zogenaamde gemengde intercommunales) en verenigingen waarin uitsluitend publiekrechterlijke personen participeren (de zogenaamde zuivere intercommunales). De rechtsvorm waaronder de intercommunale actief is, is die van de naamloze vennootschap, de coöperatieve vennootschap of de vereniging zonder winstoogmerk.
- Artikel 26 van de kaderwet stelt ook dat, onverminderd de bestaande wetsbepalingen, de intercommunales vrijgesteld zijn van alle belastingen ten gunste van de staat, evenals van alle belastingen ingevoerd door de provincies, de gemeenten of enig ander publiekrechterlijk persoon.
- De wet voorziet ook in een aantal vermeldingen die in de statuten moeten worden opgenomen (artikel 4)⁷.
- De volgende dwingende bepalingen zijn opgenomen in de wet:
 - Publiekrechterlijke personen aangesloten bij de intercommunale kunnen zich slechts afzonderlijk en tot beloop van een bepaalde som verbinden (art. 9, lid 1);
 - Elke toename van de verplichtingen of afname de rechten van de gemeenten moet in de gemeenteraden beraadslaagd en beslist worden (art. 9, lid 2);
 - De duur van de intercommunale mag, onverminderd verlengingen, de 30 jaar niet overschrijden (art. 7). Verlenging van de duur van de intercommunale is mogelijk wanneer 2/3 van de algemene vergadering daarmee instemt en voor zover de positieve stemmen de meerderheid omvatten van de stemmen uitgebracht door de gemeenten (art. 21);
 - Onverminderd statutaire bepalingen is uittreden mogelijk in twee welomschreven gevallen:
 1. Na 15 jaar aansluiting, mits instemming van een 2/3 meerderheid van de algemene vergadering;

⁶ De kaderwet van 22 december 1986 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 26 juni 1987. Het Vlaamse decreet van 1 juli 1987 verschenen in het Belgisch Staatsblad op 17 juli 1987.

⁷ Voor een inhoudelijke bespreking van de belangrijkste elementen van de statuten van intercommunales wordt verwezen naar sectie 3.2.

2. Wanneer eenzelfde activiteit binnen eenzelfde gemeente aan verschillende intercommunales of regies is toevertrouwd. In dat geval mag de gemeente de activiteit voor het hele grondgebied toevertrouwen aan één onder hen;
 - Ingeval van ontbinding of uittreding moeten de gemeenten de installaties en de inrichtingen die zich op hun grondgebied bevinden voor een door experts vastgestelde waarde overnemen. Een uittredende gemeente is steeds gerechtigd haar aandeel in de vereniging te ontvangen (art. 23);
 - Een ontbinding van de intercommunale voor het verstrijken van de termijn is slechts mogelijk voor zover alle aangesloten gemeenten in algemene vergadering daarmee instemmen (art. 22);
- Elke gemeente beschikt over een stemrecht in de algemene vergadering dat overeenstemt met het aantal aandelen waarover het beschikt;
- Wat ook de verhouding is van de inbreng van de verschillende partijen in de samenstelling van het maatschappelijke kapitaal, steeds zullen de gemeenten beschikken over de meerderheid van de stemmen en over het voorzitterschap in de verschillende bestuurs- en controleorganen (algemene vergadering, raad van bestuur, college van commissarissen) van de intercommunale (art. 11);
- Tot slot voorziet de wet ook in een regeling van de zogeheten provinciale intercommunales. Wanneer een provincie een inbreng heeft gedaan in een intercommunale die de helft van het kapitaal overschrijdt of de goede afloop heeft gewaarborgd van meer dan de helft van de door de vereniging opgenomen leningen, dan kunnen de statuten afwijkingen voorzien, o.a. m.b.t. het aandeel der stemmen en het voorzitterschap van de bestuurs- en controleorganen. (art. 19).

Het Vlaams Decreet van 1 juli 1987

Dit decreet regelt een aantal, voor het voorliggende rapport, minder belangrijke zaken, zoals:

- De vestigingsplaats van de maatschappelijke zetel;
- De afvaardiging in de raad van bestuur van vertegenwoordigers van het personeel;
- Het verstrekken van volmachten door leden van de bestuurs- en controleorganen;
- Het presentiegeld en andere vergoedingen;
 - De verplichting om maatregelen ter sanering van de financiële toestand te nemen wanneer een groot verlies gemaakt wordt dat bepaalde vastgelegde grenzen overschrijdt;
- Het administratief toezicht op de intercommunale door de Vlaamse regering of door een (bijzondere) gewestcommissaris;

3.2. De statuten

Zoals reeds eerder werd aangehaald maakt de kaderwet van 22 december 1986 geen onderscheid tussen de gemengde intercommunales enerzijds en de zuivere intercommunales anderzijds. Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat de statuten van de beide organisatievormen inhoudelijk vrij dicht bij elkaar aanleunen. In deze sectie wordt een overzicht gegeven van wat 'typisch' terug te vinden is in de statuten van een (gemengde of zuivere) intercommunale⁸. Deze bevatten meestal een aantal hoofdstukken of titels gewijd aan de volgende elementen:

1. Naam, rechtsvorm, doel, zetel, duur, aansprakelijkheid en vennoten van de intercommunale;
2. Maatschappelijk kapitaal, inbreng en aandelen;

⁸ Voor de inhoud van sectie 3.2 hebben we ons gebaseerd op de typestatuten voor een gemengde intercommunale zoals deze in mei 1998 door Intermixt gehanteerd werden.

3. Raad van bestuur, commissarissen, directiecomité en experts;
4. Algemene vergadering;
5. Balans, winst en winstverdeling;
6. Verlenging, ontbinding, uittreding, uitsluiting, vereffening;
7. Algemene bepalingen;

De artikels die onder elk van deze 7 titels vallen geven een meer concrete invulling aan de inhoud van de kaderwet van 22 december 1986. Deze studie concentreert zich op de artikels waarin de kapitaal- en aandelenstructuur en het winstverdelingsmechanisme van de intercommunale nader gespecificeerd worden. Subsectie 3.2.1 is hieraan gewijd. Vervolgens worden de verdelingsregels van de winst geschetst in sectie 3.2.2.

3.2.1. *De kapitaalstructuur*

a) Het maatschappelijke kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal van de intercommunale wordt samengesteld uit de inbrengen van de diverse partners in de vereniging. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de materiële en de immateriële inbreng.

Immateriële inbreng

De immateriële inbreng van de *gemeenten* wordt in hoofdzaak geleverd in de vorm van

- De rechten die zij bezit aangaande de distributie van elektriciteit (inbreng van het distributiemonopolie);
- Het recht om het distributienetwerk te behouden, te plaatsen, te gebruiken, te onderhouden en/of te verwijderen, op straten, wegen en openbare plaatsen.
- De rechten van dezelfde aard als puntje twee die de gemeente ten aanzien van de privé-eigendommen bezit.

Een ander belangrijk onderdeel van de immateriële inbreng van de gemeenten is het feit dat hun aanwezigheid in de vereniging vereist is om aan de vereniging de kenmerken een intercommunale (onteigeningsmogelijkheden, belastingsregime...) te geven.

De belangrijkste immateriële inbreng van de *privé-onderneming* bestaat uit⁹

- Zijn ervaring en de mogelijkheden voor organisatorische bijstand waarover de onderneming beschikt en de verbintenis financiële bijstand aan de intercommunale te verlenen.
- Het ter beschikking stellen van haar diensten, haar bekwaamheid en haar ervaring op het gebied van productie, transport en koppeling van elektriciteit.

Materiële inbreng

De *gemeenten* brengen hun distributie-installaties (kabels, geleiders, regelaars, meters...) in volle eigendom in de intercommunale in, voor zover deze bestemd zijn voor de distributie van elektriciteit onder een spanning lager dan of gelijk aan 15kV.

⁹ Het spreekt voor zich dat er in een zuivere intercommunale per definitie geen sprake is van een privé-partner. Bijgevolg zijn alle bepalingen die betrekking hebben op de privé-partner niet van toepassing op de zuivere intercommunales.

De *privé-maatschappij* levert de volgende inbreng:

- De activiteit distributie aan verbruikers op het grondgebied van de intercommunale. Enkel de grote klanten die een vermogen van meer dan 4MW afnemen en de elektriciteit voor meer dan 85% voor drijfkracht gebruiken mogen door de *privé-maatschappij* zelf bevoorrad worden.
- In volle eigendom, de installaties voor de distributie van elektriciteit onder een spanning lager of gelijk aan 15kV.
- Een jaarlijkse bijdrage voor de rechtstreekse klanten van de *privé-onderneming*, afhankelijk van het afgenomen vermogen.

b) De aandelen

De maatschappelijke aandelen van een intercommunale worden onder verschillende benamingen uitgegeven. De meest courante benamingen zijn *aandelen A, B, C en P*¹⁰. Deze aandelen kunnen voorzien worden van een kencijfer om een onderscheid te kunnen maken tussen de publiekrechtelijke en de privaatrechtelijke partners. Zo wordt bij gemengde intercommunales het *kencijfer 1* aan de letter van het aandeel toegevoegd om aan te geven dat de aandelen toebehoren aan de gemeenten die lid zijn van de intercommunale. Het *kencijfer 2* duidt de aandelen aan in het bezit van de *privé-partner*. In een aantal gevallen wordt ook het *kencijfer 3* gebruikt om de aandelen in het bezit van de provincie aan te duiden.

Voorts is het aandelenbezit van een deelnemer ook afhankelijk van de aard van de distributieactiviteiten die worden georganiseerd. Per distributieactiviteit – elektriciteit, gas, tv-distributie – worden er afzonderlijke aandelen toegekend, respectievelijk aangeduid met de kenletters *e, g* en *t*.

Maatschappelijke aandelen kunnen slechts overgedragen worden aan vennoten mits akkoord van de Raad van Bestuur.

Aandelen worden aan de deelnemers van de intercommunale toegekend op basis van hun inbreng in de vereniging. In principe geeft elk aandeel recht op één stem, zonder dat de houders van de aandelen met kencijfer 2 of 3 over meer dan de helft van het totaal aantal stemmen kunnen beschikken. In dat geval worden de stemrechten in de vereiste verhouding verminderd. Bijkomende regels m.b.t. de verdeling van het stemrecht kunnen in de (bijlage van de) statuten opgenomen worden.

Aandelen A

De inbreng van installaties, gebouwen, uitrustingen en de inbrengen in speciën wordt vergoed door het toekennen van aandelen A. De volstorte waarde van een aandeel is typisch vastgesteld op 1.000 BEF vermenigvuldigd met een aanpassingscoëfficiënt¹¹. Het aantal aandelen dat toegekend wordt stemt overeen met de waarde van de inbrengen van de deelnemers aan de intercommunale.

Uitgifte

- De uitgifte wordt beslist door de raad van bestuur;

¹⁰ Sommige intercommunales gebruiken andere of bijkomende letters om de verschillende (bijkomende) soorten van aandelen aan te duiden. We beperken ons hier echter tot wat het typestatuut van de gemengde intercommunales in dit verband voorziet.

¹¹ De berekening van deze aanpassingscoëfficiënt wordt later toegelicht.

- Aandelen A kunnen ook gecreëerd worden ten gevolge van de omzetting van niet-uitgekeerde winsten in kapitaal of ten gevolge van het inlijven van reserves in het kapitaal;
- De minderheidsgroep (de privé-maatschappij of de gezamenlijke groep van gemeenten) heeft een recht van voorkeur bij de uitgifte van aandelen. Bij een evenwicht kan elke groep inschrijven tot beloop van de helft van de uitgifte. De aan de gemeenten toekomende inschrijvingsrechten worden verdeeld volgens de regels die in de statuten vastgelegd zijn.
- Om de toegang te krijgen tot de helft van het kapitaal kunnen in de statuten regels voorzien worden of kan de raad van bestuur beslissen om de gemeenten toe te laten versneld aandelen A te verwerven.

Terugneming van aandelen

- Terugneming van aandelen is slechts toegelaten ingeval een gemeente uitgesloten wordt of zelf besluit uit de intercommunale te treden. Het vernietigen van aandelen A heeft ook de vernietiging van de overeenstemmende aandelen B tot gevolg (zie later).

Aandelen B

Als vergoeding voor de inbreng van de gemeenten, met uitzondering van de materiële inbreng, worden er aan de gezamenlijke gemeenten aandelen B1 toegekend a rato van 4 aandelen B – zonder waardebepaling – per 10 volstorte aandelen A.

Aandelen C

Deze aandelen, eveneens zonder waardebepaling, worden uitgegeven door de raad van bestuur overeenkomstig het reglement opgenomen in een bijlage van de statuten. Deze aandelen worden toegekend aan de gemeenten (C1), aan de privé-maatschappij (C2) en – indien deelnemer aan de intercommunale – aan de provincie (C3).

Aandelen P

Aan de privé-onderneming wordt er één aandeel P, zonder waardebepaling, toegekend per kW conventioneel jaarlijks vermogen afgenomen door de intercommunale. Verdere bepalingen worden ook opgenomen in de bijlage bij de statuten.

c) De kapitaalstructuur in de praktijk

Aan de passiefzijde van de balans vinden we de middelen waarover de intercommunale beschikt, gerangschikt volgens oorsprong en aard. Twee grote categorieën kunnen onderscheiden worden: het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Het *eigen vermogen* bestaat in hoofdzaak uit het kapitaal dat door de oprichters van de intercommunale bij elkaar gebracht werd en uit reserveringen. Dit zijn winsten die in de loop van de voorbij boekjaren gemaakt werden maar niet werden uitgekeerd. Het *vreemd vermogen* omvat de middelen die door derden beschikbaar gesteld werden, bijvoorbeeld in de vorm van leningen toegekend door banken of kredieten toegestaan door leveranciers.

In Tabel 7 wordt de kapitaalstructuur van de intercommunales en regies in Vlaanderen kort geschetst. De cijfers zijn uitgedrukt per 100 BEF balanstotaal. Uit deze tabel blijkt alle Vlaamse gemengde intercommunales een verhouding van het eigen vermogen t.o.v. het balanstotaal aanhouden van ongeveer twee derden. Het resterende bestaat uit vreemd vermogen. Ook de

zuivere intercommunales komen gemiddeld aan deze verhouding, al is de variatie tussen de intercommunales veel groter dan bij de gemengde intercommunales. De twee regies waarvoor we over cijfers beschikken lijken een hogere verhouding van het eigen vermogen t.o.v. het balanstotaal aan te houden.

Binnen het eigen vermogen zijn er grotere verschillen te merken tussen de verschillende types van intercommunales. Bij de gemengde intercommunales wordt het leeuwenandeel, d.w.z. ongeveer twee derden of ruim 43BEF, van het eigen vermogen gevormd door het maatschappelijk kapitaal. Op de tweede plaats komen de reserves met ongeveer 12BEF. Het resterende gedeelte van het eigen vermogen wordt gevormd door de herwaarderingsmeerwaarden.

Bij de zuivere intercommunales liggen de verhoudingen voor wat het kapitaal en de reserves betreft omgekeerd. Ongeveer twee derden of ruim 40BEF van het eigen vermogen wordt gevormd door de reserves, terwijl het kapitaal voor elke 100 BEF balanstotaal slechts 10BEF bijdraagt.

Deze laatste trend wordt nog sterker doorgetrokken bij de regies. Hier neemt het eigen vermogen reeds een veel belangrijker plaats in in het balanstotaal. Binnen het eigen vermogen spelen vooral de reserveringen een grote rol.

	Kapitaal ¹	Herwaarderings- meerwaarden ¹	Reserves ¹	Eigen vermogen ^{1,2}	Balanstotaal (1.000 BEF)
Gemengde Intercommunales					
Gaselwest	39,497	7,336	16,196	63,029	41.080.683
IMEA	43,870	9,456	10,023	63,349	15.547.080
IMEWO	41,339	6,610	12,103	60,053	39.033.971
Intergem	37,966	9,710	18,399	66,075	18.603.075
IVEKA	35,214	7,143	14,481	56,838	29.167.438
Iverlek	54,099	5,164	—	65,770	43.877.000
Sibelgas	54,259	3,125	1,627	59,012	28.102.156
Zuivere Intercommunales					
Interelectra	20,791	20,854	30,481	72,440	25.019.849
IVEG	12,743	4,419	24,626	41,788	3.900.841
PBE	0,009	9,695	64,941	74,645	6.441.414
VEM	15,133	5,803	19,923	40,884	1.871.748
WVEM	13,589	4,784	40,662	59,040	11.862.359
Regies					
Essen	1,011	4,279	65,795	71,085	528.044
ETIZ	13,290	18,410	53,197	84,897	1.111.722
Gemiddelde					
Gemengde intercommunales	43,749	6,935	12,138	62,018	25.202.352
Zuiver intercommunales	12,453	9,111	36,127	57,760	9.819.242
Regies	7,150	11,344	59,496	77,991	819.883

¹ Per 100 BEF balanstotaal..

² Voor de meeste intercommunales is het eigen vermogen gelijk aan de som van het kapitaal, de herwaarderingsmeerwaarden en de reserves. In een aantal gevallen zijn in de balans echter nog andere (kleinere) posten opgenomen onder het eigen vermogen. Deze werden niet in de tabel vermeld.

Tabel 7: Kapitaalstructuur van de intercommunales en regies in Vlaanderen.

Deze middelen worden door de intercommunales en regies aangewend voor allerlei doeleinden. Zo wordt er bijvoorbeeld geïnvesteerd in materiële activa, wordt er geparticipeerd in andere ondernemingen en worden er kredieten verstrekt aan klanten (via bijvoorbeeld nog te innen facturen). In Tabel 8 wordt voor de verschillende intercommunales en regies samengevat waaraan 100BEF balanstotaal in hoofdzaak besteed wordt. Hieruit blijkt dat de meeste middelen geïnvesteerd worden in de opbouw van installaties en machines. Dit is het geval voor de drie organisatievormen, al lijkt dit gegeven toch meer uitgesproken voor de intercommunales. Noteer verder het verschil in belang van de post 'overlopende rekeningen' tussen de gemengde intercommunales enerzijds en de zuivere intercommunales en de regies anderzijds. Tenslotte is ook het relatieve belang van de post 'geldbeleggingen' bij de regies – en in mindere mate bij de zuivere intercommunales – ook het vermelden waard.

	Materieel actief	Waarvan Installaties en Machines	Vorderingen op minder dan 1 jaar	Geld- beleggingen	Overlopende Rekening
Gemengde Intercommunales					
Gaselwest	68,040	62,860	9,315	–	18,298
IMEA	58,442	56,453	10,136	–	27,036
IMEWO	59,956	59,717	8,522	0,006	28,367
Intergem	63,597	60,284	15,216	–	20,880
IVEKA	62,166	59,574	12,000	–	22,380
Iverlek	62,260	–	8,344	–	29,357
Sibelgas	59,626	56,319	14,184	–	23,808
Zuivere Intercommunales					
Interelectra	74,212	67,362	14,065	0,124	3,660
IVEG	45,965	39,312	23,592	8,130	18,093
PBE	58,096	52,008	3,247	9,315	13,811
VEM	60,324	54,523	12,274	4,555	9,718
WVEM	55,847	49,662	12,998	11,210	0,036
Regies					
Essen	53,056	33,999	15,784	23,615	0,067
ETIZ	42,208	38,826	15,538	33,976	2,801
Gemiddelde					
Gemengde intercommunales	62,012	59,201	11,103	0,006	24,304
Zuiver intercommunales	58,889	52,573	13,236	6,667	9,064
Regies	47,632	36,413	15,661	28,796	1,434

Tabel 8: Aandeel van de belangrijkste posten van het actief per 100 BEF balanstotaal van de intercommunales en regies in Vlaanderen.

De grootte van een intercommunale – bijvoorbeeld in termen van balanstotaal – wordt mede bepaald door vele factoren. Zo zullen bijvoorbeeld de omvang van de bedeelde bevolking en de grootte van het distributiegebied een rol spelen. In Tabel 9 wordt van deze elementen een beeld geschetst.

	Balanstotaal (1.000 BEF)	Bedeelde bevolking	Lengte LS-net (km)	Ingezette middelen per capita ¹	Ingezette middelen per meter LS-net
Gemengde Intercommunales					
Gaselwest	41.080.683	787.382	10.086	52.173,8	4.073,0
IMEA	15.547.080	491.866	-	31.608,4	-
IMEWO	39.033.971	966.320	13.102	40.394,5	2.979,2
Intergem	18.603.075	530.410	5.203	35.073,0	3.575,5
IVEKA	29.167.438	765.947	8.923	38.080,2	3.268,8
Iverlek	43.877.000	1.003.602	9.485	43.719,5	4.625,9
Sibelgas	28.102.156	503.516	-	55.811,8	-
Zuivere Intercommunales					
Interelectra	25.019.849	783.194	8.817	31.945,9	2.837,7
IVEG	3.900.841	76.953	-	50.691,2	-
PBE	6.441.414	185.343	2.488	34.754,0	2.589,0
VEM	1.871.748	42.479	-	44.062,9	-
WVEM	11.862.359	181.288	2.568	65.433,8	4.619,3
Regies					
Essen	528.044	16.276	357	32.443,1	1.479,8
ETIZ	1.111.722	26.587	340	41.814,5	3.272,7
Gemiddelde					
Gemengde intercommunales	30.773.057	721.292	9.360	42.663,8	3.670,2
Zuiver intercommunales	9.819.242	253.851	4.624	38.681,1	3.122,9
Regies	819.883	21.432	348	38.256,0	2.354,2

¹ Balanstotaal/Bedeelde bevolking

Tabel 9: Ingezte middelen per capita en per meter LS-net.

3.2.2. De winstverdeling

Na het aanleggen van de noodzakelijke reserves, wordt het winstsaldo per activiteit (elektriciteit, gas tv-distributie) trapsgewijze verdeeld.

Elektriciteit

- i) In het geval van een gemengde intercommunale wordt er voor wat de winst van de activiteit elektriciteit betreft, in eerste instantie een vergoeding uitgekeerd aan de houders van de aandelen P. Deze vergoeding (een brutodividend) staat proportioneel met de herzieningsparameter N_E^{12} .
- ii) In tweede instantie wordt een dividend toegekend aan de aandelen C1 en eventueel A1 volgens de bepalingen van de statutaire bijlagen.
- iii) Aan de aandelen A, B1 en C wordt een dividend uitgekeerd gelijk aan 6,25% van de volstortingswaarde van een aandeel A in de maand juli van het beschouwde boekjaar.

De volstortingswaarde van een aandeel wordt berekend als het product van 1.000 BEF en de aanpassingscoëfficiënt van de maand voor de volstorting. Deze maandelijkse aanpassingscoëfficiënt wordt berekend als

$$0,2 + 0,8 \times \frac{I_{P,t}^{Groothandel} + CPI_t}{I_{P,1979}^{Groothandel} + CPI_{1979}}.$$

Aangezien de index van de groothandelsprijzen niet meer gepubliceerd wordt sedert 1988, wordt hij vervangen door de index van de industriële productieprijs maal 8,18, ofwel,

$$0,2 + 0,8 \times \frac{8,18 \times I_{P,t}^{Ind. productie} + CPI_t}{8,18 \times I_{P,1979}^{Ind. productie} + CPI_{1979}}.$$

- iv) Het resterende winstsaldo wordt als volgt verdeeld:
 - 23,5% aan de aandelen A;
 - 19,0% aan de aandelen C2;
 - 57,5% aan de aandelen C1.
- v) Aandelen die in de loop van het betreffende boekjaar werden volstort, worden pro rata temporis vergoed.

In sectie 4.2 wordt de winstverdeling in de praktijk in groter detail toegelicht.

Gas

De verdeling van het winstsaldo voor de activiteit gas gebeurt volgens dezelfde verdeelsleutels als deze onder de punten iii)-v) voor de activiteit elektriciteit.

Wanneer voor de activiteit elektriciteit of gas het resterende winstsaldo, na de vergoeding van de aandelen P, niet volstaat om het dividend voorzien voor de aandelen A, B en C te betalen, dan

¹² Vanaf 2000 wordt deze vergoeding voor aandelen P, het zogenaamde productiedividend, geschrapt. In de plaats zullen de gemengde intercommunales een vermogensterm verschuldigd zijn op de aankoop van hun primaire energie bij de privé-partner, net zoals dit bij de zuivere intercommunales het geval is. Per saldo wijzigt er voor de gemengde intercommunales echter niets.

wordt het ontbrekende deel op gelijke wijze afgenomen van de dividenden toekomende aan de aandelen C.

Wanneer na de hierboven vermelde afname, het winstsaldo onvoldoende is om het dividend voor de aandelen A en B uit te keren, dan wordt de helft van wat nog ontbreekt afgehouden van het theoretisch globale dividend van de aandelen A en de andere helft van het theoretisch globale dividend van de aandelen B.

De verdeling onder de gemeenten van de globale dividenden toekomend aan de aandelen B en C1 wordt bepaald door een overeenkomst onder de aangesloten gemeenten.

4. WINST EN WINSTVERDELING IN DE PRAKTIJK

De distributie van elektriciteit, gas en/of informatie- en communicatiesignalen is een winstgevende activiteit voor de betrokken intercommunales en regies, en bijgevolg ook voor hun aandeelhouders. Deze sectie gaat in meer detail in op totstandkoming van deze winsten voor wat betreft de *distributie van elektriciteit*. Daarbij wordt enerzijds een puur boekhoudkundige benadering gevolgd, waarbij de winst wordt opgebouwd vanuit de verschillende componenten van de resultatenrekening voor de activiteit elektriciteit. Anderzijds wordt, met het oog op het construeren van een 'winstformule', nagegaan welke de onderliggende determinanten van de winst. Concreet wordt er nagegaan welke de sturende factoren zijn aan de ontvangsten en aan de kostenzijde. Ook wordt er gezocht naar incentieven van de verschillende soorten aandeelhouders (gemeenten, privé-partner) om de winstcijfers in deze of gene richting te beïnvloeden. Om de cijfers enigszins vergelijkbaar te maken tussen de intercommunales worden alle bedragen uitgedrukt per kWh.

Cruciaal, naast het bepalen van de omvang van de winst, is te weten hoe de winst verdeeld wordt onder de aandeelhouders. In de voorgaande sectie werd reeds een beknopte omschrijving gegeven van de statutaire bepalingen hieromtrent. In deze sectie wordt voor de verschillende intercommunales bekeken welke de concrete winstverdeling is die daaruit volgt.

De verdeling van de winst kan bekeken worden op twee niveaus. Enerzijds is er de verdeling tussen de gemeenten enerzijds en de privé-partner anderzijds. Het ligt voor de hand dat dit probleem zich enkel stelt bij de gemengde intercommunales. Anderzijds is er het probleem van de verdeling van de winst tussen de verschillende gemeenten die aandeelhouder zijn. Deze verdeling gebeurt voor een gedeelte aan de hand van niet manipuleerbare criteria, maar in een aantal gevallen ook aan de hand van criteria die door de betrokken gemeente beïnvloed kunnen worden. Hier ontstaat dus het gevaar dat het strategisch gedrag van de gemeenten niet volledig strookt met de doelstellingen die door de intercommunale als entiteit of door de Vlaamse overheid nagestreefd worden (bijvoorbeeld het REG-beleid). Dit probleem stelt zich zowel bij de gemengde als bij de zuivere intercommunales. Vanzelfsprekend stelt het probleem van de *verdeling* van de winsten zich niet bij de gemeentelijke regies.

In sectie 4.1 wordt het globale winstcijfer van de verschillende intercommunales onder de loep genomen. Zoals gezegd gebeurt dit aan de hand van de jaarrekeningen van de diverse intercommunales. In de tabellen worden echter niet altijd alle intercommunales opgenomen omdat de mate van detail waarin de jaarverslagen van de intercommunales worden gepubliceerd, sterk verschilt van intercommunale tot intercommunale.

Sectie 4.2 bestudeert de verdeling van de winsten tussen de gemeenten en de privé-partner enerzijds, en tussen de gemeenten anderzijds.

4.1. De winst

Deze sectie start met een beknopte beschrijving van de boekhoudkundige bepaling van de winst aan de hand van jaarrekeningen. Vervolgens wordt, afhankelijk van de beschikbaarheid van het cijfermateriaal, voor de verschillende intercommunales deze winst berekend en kort besproken. Er wordt gezocht naar de onderliggende determinanten van deze winst. Deze laatste oefening vormt de basis voor het opstellen van een 'winstformule' die zo goed mogelijk de verschillende incentiefstructuren weergeeft die aan de basis liggen van het geobserveerde gedrag van de (beheerders van de) intercommunales.

4.1.1. Het berekenen van de winst uit de resultatenrekening

Elk jaar wordt per activiteit (elektriciteit, gas, tv-distributie) en per sector (een intercommunale kan onderverdeeld zijn in verschillende sectoren) een resultatenrekening opgesteld. Deze resultatenrekening omvat de posten opgesomd in Tabel 10, die uiteindelijk tot de te verdelen winst leiden. Kort samengevat geeft de resultatenrekening een overzicht van alle opbrengsten en kosten die in de loop van een (boek)jaar door de intercommunale gerealiseerd werden in het kader van bestudeerde activiteit (bijvoorbeeld elektriciteitsdistributie).

De te verdelen winst wordt dan, met behulp van de statutair bepaalde regels, verdeeld over de verschillende partners in de intercommunale. Sectie 4.2 gaat in meer detail op deze winstverdeling in.

Rekening		Omschrijving en toelichting
I. Bedrijfsresultaat	A – B	
A. Bedrijfsopbrengsten		Omvat de omzet, voorraadwijzigingen...
B. Bedrijfskosten		Omvat energieaankopen, exploitatiekosten, eventuele dividenden voor productie, zitpenningen, kost van uitzendkrachten, bezoldigingen afschrijvingen, waardeverminderingen, voorzieningen...
II. Financieel resultaat	C – D	
C. Financiële opbrengsten		Omvat dividenden uit de participatie in SPE en de VEH, opbrengsten uit vlottende activa..;
D. Financiële kosten		Omvat interesten op leningen, wederbeleggingsvergoedingen, bankkosten...
III. Uitzonderlijk resultaat	E – F	
E. Uitzonderlijke opbrengsten		Omvat gerealiseerde meerwaarden op sloop...
F. Uitzonderlijke kosten		Omvat minwaarden op de realisatie van vaste activa wegens sloop...
IV. Resultaat voor Belastingen	I+II+III	
G. Belastingen		
V. Resultaat na belastingen	IV – G	
H. Reserveringen		
I. Over te dragen resultaat		
VI. Uit te keren winst	V – H – I	
J. Aandeel van de gemeenten		Aandeel in de winst van de gemeenten
K. Aandeel van de provincie		Aandeel in de winst van de provincie
L. Aandeel van de privé-onderneming		Aandeel in de winst van de privé-onderneming
VII. Saldo	VI – J – K – L	Gelijk aan nul.

Tabel 10: De verschillende posten van de resultatenrekening.

4.1.2. De winstcijfers in 1998

In Tabel 11 en Figuur 4 wordt voor een aantal intercommunales weergegeven hoe de te verdelen winst tot stand komt, vertrekkende van de opbrengst per kWh. Niet alle intercommunales zijn in de tabel opgenomen omdat voor sommige intercommunales de jaarverslagen niet toelieten om de betreffende cijfers te construeren.

Naar representativiteit van de cijfers stelt dit echter weinig problemen. Bij de gemengde intercommunales nemen Gaselwest, IMEA, IMEWO en IVEKA ruim 60% van de geleverde elektriciteit voor hun rekening. Bij de zuivere intercommunales staan Interelectra en PBE in voor ruim 75% van de geleverde elektriciteit. Wat de regies betreft kan er geen vergelijking gemaakt worden met de totale via regies geleverde elektriciteit. Gezien echter het kleine belang van de regies in het totaal van de elektriciteitsdistributie in Vlaanderen stellen zich ook hier geen onoverkomelijke problemen¹³.

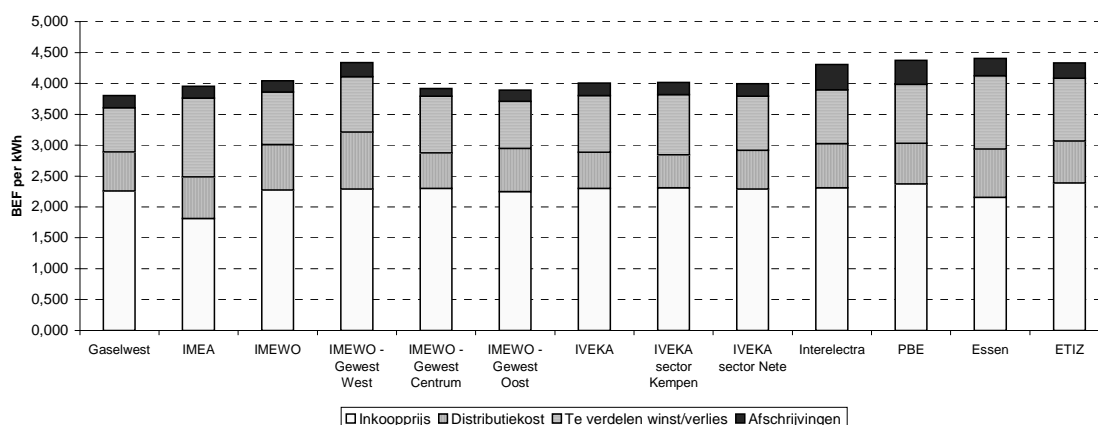
Noteer dat deze cijfers fors kunnen schommelen over de intercommunales heen. Dit is niet noodzakelijk te wijten aan het beter of slechter presteren van de betreffende intercommunales, maar kan ten dele ook verklaard worden door andere kenmerkende parameters voor de intercommunales. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de dichtheid van het distributienet (zie Tabel 6), de klantenstructuur en de aard van het net (onder- of bovengronds).

	Bedrijfs- opbrengsten (1)	Andere netto opbrengsten (2)	Inkoopprijs (3)	Distributie- kost (4)	Afschrijving- en (5)	Belastingen (6)	Te verdelen winst =(1)+(2)-(3)- (4)-(5)-(6)
Gemengde Intercommunales							
Gaselwest	3,791	0,014	2,303	0,634	0,196	0,001	0,717
IMEA	3,943	0,011	1,811	0,675	0,190	0,002	1,275
IMEWO	4,028	0,011	2,276	0,737	0,180	0,001	0,846
IMEWO – Gewest West	4,337	0,000		0,920	0,225	0,000	0,900
IMEWO – Gewest Centrum	3,907	0,012		0,578	0,125	0,001	0,914
IMEWO – Gewest Oost	3,871	0,020		0,700	0,182	0,001	0,760
IVEKA	3,999	0,008	2,300	0,586	0,203	0,002	0,917
IVEKA sector Kempen	4,012	0,006		0,537	0,202	0,001	0,968
IVEKA sector Nete	3,989	0,010		0,624	0,204	0,002	0,877
Zuivere intercommunales							
Interelectra	4,144	0,164	2,307	0,717	0,410	–	0,874
PBE	4,352	0,024	2,370	0,660	0,391	0,001	0,953
Regies							
Essen	4,372	0,035	2,153	0,785	0,280	0,001	1,188
ETIZ	4,212	0,123	2,391	0,677	0,247	0,004	1,016
Gemiddelden							
Gemengde intercommunales	3,940	0,011	2,161	0,658	0,192	0,001	0,939
Zuivere intercommunales	4,248	0,091	2,339	0,688	0,400	0,001	0,914
Regies	4,292	0,079	2,272	0,731	0,263	0,003	1,102
Algemeen	4,105	0,048	2,233	0,684	0,262	0,002	0,973

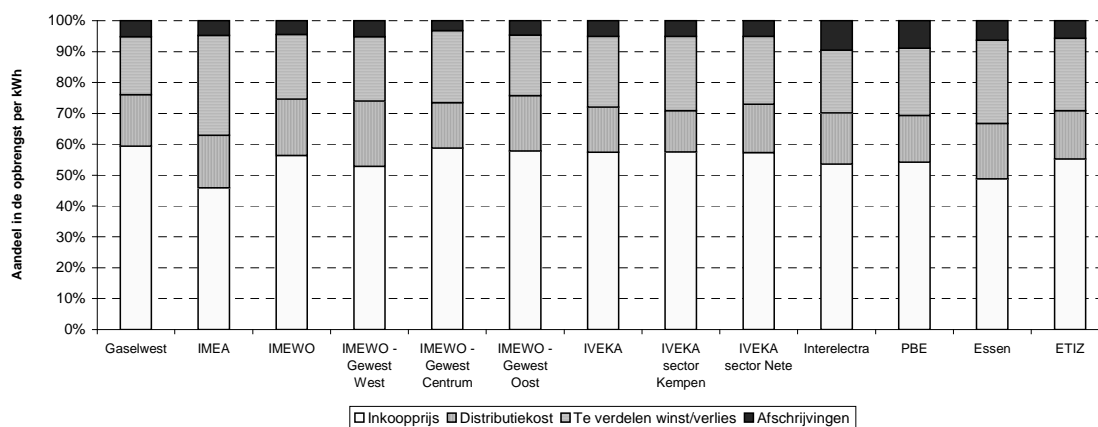
* Deze omvatten de uitzonderlijke kosten en opbrengsten en de financiële kosten en opbrengsten. In het geval van Interelectra bevat het cijfer ook overgedragen winst van het vorige boekjaar.

Tabel 11: Te verdelen winst per kWh (cijfers voor 1998).

¹³ Waar mogelijk werd ook voor de andere – niet in deze tabel opgenomen – intercommunales gekeken naar de bedrijfsopbrengsten, de inkoopprijs, enz. Uit deze vergelijking konden we besluiten dat de gemiddelde cijfers inclusief deze intercommunales slechts weinig verschillen van deze die in Tabel 11 opgenomen zijn.

Figuur 4: Samenstelling van de opbrengst per kWh (cijfers voor 1998).

Figuur 5: Aandeel in de Opbrengst per kWh (cijfers voor 1998).

De bedrijfsopbrengsten

Wanneer we de gemiddelde bedrijfsopbrengsten per kWh bekijken, dan valt onmiddellijk het verschil op tussen de gemengde intercommunales enerzijds en de zuivere intercommunales en de regio's anderzijds. Hier kunnen meerdere verklaringen aan de basis liggen. Ten eerste dient opgemerkt te worden dat de bedrijfsopbrengsten in grote mate bepaald worden door de inkomsten uit de verkoop van elektriciteit. Binnen een intercommunale zal de gemiddelde verkoopprijs van elektriciteit bepaald worden door enerzijds de gehanteerde tarieven en anderzijds de klantenstructuur.

Een vergelijking van de meest courante tarieftypes voor laagspanning (Tabel 13 en Tabel 14) leert echter dat de meeste intercommunales de maximumtarieven hanteren die door het Controlecomité opgelegd worden. Het is immers het controlecomité dat bepaalt welke de maximumtarieven zijn die toegepast mogen worden voor de verkoop van elektriciteit. Hier kan dus geen verklaring gevonden worden voor de waargenomen verschillen in de bedrijfsopbrengsten van de gemeente en de zuivere intercommunales. De tarieven voor hoogspanning worden nationaal vastgelegd.

	Verkoopprijs laagspanning	Verkoopprijs hoogspanning
Gemengde intercommunales		
Gaselwest	4,690	3,027
IMEA	5,127	3,475
IMEWO	4,728	3,022
IMEWO gewest West	4,918	3,257
IMEWO gewest Centrum	5,009	2,982
IMEWO gewest Oost	4,447	2,887
Intergem	4,562	3,227
IVEKA	4,782	3,041
IVEKA sector Kempen	5,013	3,063
IVEKA sector Nete	4,638	3,020
Iverlek	4,776	3,078
Iverlek - Sector I	4,776	3,109
Iverlek - Sector II en III	4,777	3,064
Sibelgas	—	—
Zuivere Intercommunales		
Interelectra	—	—
IVEG	5,282	2,800
PBE	4,636	3,204
VEM	—	—
VEM Kempen	4,947	3,835
VEM Nijlen	4,903	3,645
VEM Zelzate	4,790	2,410
WVEM	4,748	3,291
Regies		
Essen	4,417	2,977
ETIZ	4,771	3,396
Gemiddelden		
Gemengde intercommunale	4,778	3,145
Zuivere intercommunale	4,889	3,098
Regies	4,594	3,187
Algemeen	4,797	3,173

Tabel 12: gemiddelde verkoopprijzen per kWh voor hoog- en laagspanning in de Vlaamse intercommunales.

Wat de klantenstructuur betreft kan men een onderscheid maken tussen hoogspanningsklanten en laagspanningsklanten. Aangezien de gemiddelde verkoopprijs voor beide spanningsniveaus sterk verschilt (zie Tabel 12), zal de bedrijfsopbrengst gevoelig zijn voor het relatieve belang van de beide spanningsniveaus in de totale verkoop. Algemeen verwachten we dus dat intercommunales met een groter aandeel laagspanning een hogere gemiddelde bedrijfsopbrengst per kWh realiseren. Uit Tabel 6 leren we dat 51.8% van de leveringen van gemengde intercommunales bestaan uit leveringen onder laagspanning. Voor de zuivere intercommunales bedraagt dit aandeel 58.2%. Louter op basis van deze redenering kunnen we dus inderdaad verwachten dat gemengde intercommunales een lagere bedrijfsopbrengst realiseren.

Merk ook op dat binnen een gegeven spanningsniveau verschillende prijzen kunnen aangerekend worden omdat binnen een spanningsniveau de klantenstructuur verschillend is. Dit blijkt opnieuw uit Tabel 12. Het beschikbare cijfermateriaal laat echter niet toe hier een globaal beeld van te krijgen.

Een tweede verklaring voor het verschil in de bedrijfsopbrengst per kWh tussen de gemengde en de zuivere intercommunales ligt in het feit dat de zuivere intercommunales relatief meer ontvangsten boeken uit andere activiteiten. Zo hebben bijvoorbeeld PBE en WVEM inkomsten uit de productie van elektriciteit en uit participaties in de publieke producent SPE.

Tarieftype	CEEG		Interelectra		PBE		WVEM		IVEG	
	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term
N_C (Gem. 1998)				1,0133		1,0133				1,0133
N_E (Gem. 1998)				1,2191		1,2191				1,2191
Huishoudelijk										
Normaal	$1869 \times N_E$	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem, met ristorno van $0,17 \times N_E^1$	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
Klein verbruik										
<365kWh	$395 \times N_E$	$4,510 \times N_E + 0,685 \times N_C$	–	$5,592 \times N_E + 0,685 \times N_C$	–	$5,592 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem	Idem	Idem
>365kWh	$395 \times N_E$	$4,510 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem	idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
Specifiek sociaal	–	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem, met ristorno van $0,17 \times N_E^1$	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
Tweevoudig tarief										
Dag	$1869 \times N_E$	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
Nacht	$1049 \times N_E$	$1,429 \times N_E + 0,563 \times N_C$	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem
Uitsl. Nachttarief	$1049 \times N_E$	$1,033 \times N_E + 0,563 \times N_C$???	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem

¹ Voorlopig geplafonneerd op 0,17BEF per kWh.

Tabel 13: Vergelijking van tarieven voor laagspanning tussen een aantal zuivere intercommunes (excl. BTW en energietaks).

Tarieftype	CEEG		Gaselwest		IVEKA		Iverlek		Sibelgas	
	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term	Vast recht	Proportionele term
N_C (Gem. 1998)				1,0133						
N_E (Gem. 1998)				1,2191						
Huishoudelijk										
Normaal	$1869 \times N_E$	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem						
Klein verbruik	$395 \times N_E$	$4,510 \times N_E + 0,685 \times N_C$								
<365kWh	$395 \times N_E$	$4,510 \times N_E + 0,685 \times N_C$	–	$5,592 \times N_E + 0,685 \times N_C$						
>365kWh	$395 \times N_E$	$4,510 \times N_E + 0,685 \times N_C$	$395 \times N_E$	Idem						
Specifiek sociaal	–	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem						
Tweevoudig tarief										
Dag	$1869 \times N_E$	$3,527 \times N_E + 0,685 \times N_C$	Idem	Idem						
Nacht	$1049 \times N_E$	$1,429 \times N_E + 0,563 \times N_C$	Idem	Idem						
Uitsl. Nachttarief	$1049 \times N_E$	$1,033 \times N_E + 0,563 \times N_C$	Idem	Idem						

Tabel 14: Vergelijking van tarieven voor laagspanning tussen een aantal gemengde intercommunes (excl. BTW en energietaks).

De Inkoopprijs van elektriciteit

Aan de kostenzijde moet vooral melding gemaakt worden van het belang van de inkoopprijs van elektriciteit. Deze maakt ongeveer 70% van de bedrijfskosten per kWh uit. De overige 30% plaatsen we onder de noemer distributiekosten. De gemiddelde inkoopprijs per kWh schommelt rond 2,30BEF per kWh. In Tabel 11 lijkt het gemiddelde van de gemengde intercommunales lager te liggen, maar dit is volledig te wijten aan de lage inkoopprijs die gerapporteerd werd door IMEA (1,811 BEF per kWh). Het gerapporteerde cijfer voor IMEA houdt echter geen rekening met het productiedividend dat door de intercommunale aan de *gemeenten* uitgekeerd werd. Indien dit toch zou gedaan worden, dan komt de inkoopprijs voor elektriciteit op 2,057 BEF per kWh, wat nog steeds merkbaar lager is dan het gemiddelde voor de overige intercommunales.

De tariefstructuur

Ook de tarieven voor de verkoop van elektriciteit aan de distributiesector worden door het controlecomité vastgelegd. Het tarief van toepassing voor intercommunales is het tarief 'Primaire Energie'. Binnen dit tarief wordt elektriciteit als volgt aangerekend:

- Een *vermogensterm*, te betalen per kW conventioneel maandelijks afgenomen vermogen gevraagd door de intercommunale;
- Een *bijkomende vermogensterm*, te betalen per kW conventioneel jaarlijks vermogen afgenomen door de intercommunale;
- Twee *proportionele termen* te betalen per kWh, waarbij via de termen N_C en N_E respectievelijk de brandstofkosten en de andere kosten doorgerekend worden.

De belangrijkste elementen uit deze tariefstructuur worden in Tabel 15 samengevat.

Tarief Primaire Energie			
	1998	Vanaf 1/1/99	Vanaf 1/9/99
Actieve energie: de vermogensterm°			
	$226,2 \times k \times N_E$	$219,9 \times k \times N_E$	$194,3 \times k \times N_E$
Facturering voor supplement afgenomen vermogen tijdens de stille uren	15%	Idem	Idem
Actieve energie: de bijkomende vermogensterm			
	$\frac{1}{12} \times 2253,2 \times N_E$	Idem	Idem
Actieve energie: de proportionele termen			
Periode*			
Winter			
Normale uren	$0,890N_E + 0,622N_C$	Idem	Idem
Stille uren	$0,415N_E + 0,536N_C$	Idem	Idem
Tussenseizoen			
Normale uren	$0,715N_E + 0,622N_C$	Idem	Idem
Stille uren	$0,295N_E + 0,536N_C$	Idem	Idem
Zomer			
Normale uren	$0,510N_E + 0,622N_C$	Idem	Idem
Stille uren	$0,155N_E + 0,536N_C$	Idem	Idem

* Winter: van november tot februari;
Tussenseizoen: van maart tot juni en september en oktober;
Zomer: juli en augustus;
Normale uren: 15 uur per dag, van maandag tot vrijdag, met uitzondering van de nationale wettelijke feestdagen.

° In de praktijk is k gelijk aan 0,9 voor alle intercommunales en de meeste regies.

Tabel 15: De evolutie van het tarief 'primaire energie'.

Bij de *gemengde* intercommunales wordt de bijkomende vermogensterm onder de vorm van een zogenaamd productiedividend aan de privé-partner uitgekeerd. Bij de zuivere intercommunales en de regio's is er van een productiedividend geen sprake. Globaal genomen, betaalt men echter ongeveer dezelfde prijs per ingekochte kWh aan elektriciteit.

Het productiedividend

Het productiedividend wordt uitbetaald als een vergoeding voor de aandelen P in het bezit van de privé-partner, waarbij het aantal aandelen P wordt jaarlijks bepaald aan de hand van het conventioneel jaarlijks vermogen afgenomen door de intercommunale (1 aandeel per kW).

Concreet levert dit voor de gemengde intercommunales het aantal aandelen P op zoals weergegeven in Tabel 16. Deze tabel vermeldt ook het bruto productiedividend dat aan deze aandelen uitbetaald werd, in totaal en per kWh. Op het bruto dividend wordt door de privé-maatschappij een roerende voorheffing van 25% betaald¹⁴.

Intercommunale	Aantal aandelen P	Productiedividend (in BEF)	Productiedividend per aangekochte kWh
Gaselwest	960.358	2.634.658.445	0,532
IMEA	—	—	—
IMEWO	928.098	2.549.704.702	0,512
IMEWO gewest West	—	833.732.237	0,558
IMEWO gewest Centrum	—	678.225.766	0,509
IMEWO gewest Oost	—	1.037.746.699	0,502
IVEKA	688.676	1.961.852.000	0,514
IVEKA Kempen	304.302	859.560.000	0,516
IVEKA Nete	384.374	1.102.292.000	0,513
Iverlek	—	—	—
Sibelgas	664.482	1.826.830.437	0,533

Tabel 16: aantal aandelen P en het bruto productiedividend per gemengde intercommunale (cijfers voor 1998).

De distributiekosten

De distributiekosten omvatten – zoals de term laat vermoeden – alle kosten die te maken hebben met de distributie van elektriciteit. Daaronder rekenen we voornamelijk de kost van het toezicht op en onderhoud van de netten (aankoop van de nodige goederen en diensten, bezoldigingen van personeel...). Ook de voorzieningen voor kosten en risico's zijn hieronder begrepen, maar deze laatste categorie is slechts van marginaal belang.

Uit Tabel 11 leren we dat de distributiekost ongeveer 0,67 BEF per kWh bedraagt, en slechts minimaal verschilt tussen de gemengde en de zuivere intercommunales. Bij de regio's lijken ze gemiddeld wat hoger te liggen.

Afschrijvingen

In tegenstelling tot de distributiekosten is er voor de afschrijvingen wel een verschil waar te nemen tussen de gemengde en de zuivere intercommunales. Bij de zuivere intercommunales bedragen de afschrijvingen per kWh ongeveer het dubbele van de afschrijvingen bij de gemengde intercommunales, d.w.z. 0,40 BEF per kWh t.o.v. 0,19BEF per kWh.

¹⁴ In 2000 worden deze productiedividenden afgeschaft. Vanaf dat ogenblik betalen de gemengde intercommunales een bijkomende vermogensterm bij de aankoop van hun elektriciteit, net zoals de zuivere intercommunales.

Dit verschil in afschrijvingen per kWh kan enerzijds te wijten zijn aan een verschil in gehanteerde afschrijvingspercentages, en anderzijds aan een verschil in afschrijvingsbasis. De afschrijvingspercentages worden echter vastgelegd in omzendbrieven van de Vlaamse Gemeenschap¹⁵. Bijgevolg moet een verschil in de (samenstelling van de) afschrijvingsbasis aan de oorzaak liggen van de genoteerde verschillen in afschrijvingen per kWh. Dit kan bijvoorbeeld te wijten zijn aan verschillen tussen beide types van intercommunales inzake gehanteerde boekhoudregels, of aan het gebruik van verschillende technieken, zoals bijvoorbeeld leasing versus aankoop van rollend materieel.

Uit Tabel 17 blijkt dat zowel het gemiddelde afschrijvingspercentage als het materieel actief per kWh hoger ligt bij de zuivere intercommunales. Dit kan er op wijzen dat de gemengde intercommunales een aantal elementen van het traditionele materieel actief met een korte afschrijvingsperiode niet aankopen, maar huren van een leasingmaatschappij of van de privé-partner.

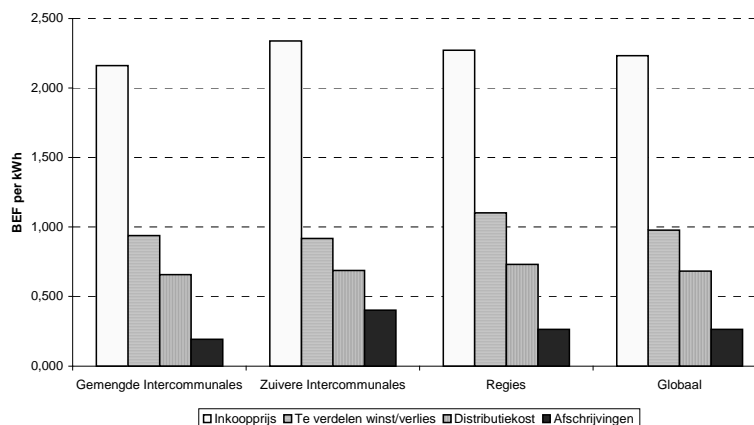
	Afschrijvingen / Materieel Actief	Materieel Actief / kWh
Gemengde Intercommunales		
Gaselwest	0,033	5,931
IMEA	0,052	3,658
IMEWO	0,037	4,921
Intergem	0,037	5,382
IVEKA	0,041	4,993
Iverlek		
Sibelgas		
Zuivere Intercommunales		
Interelectra	0,075	5,495
IVEG		
PBE	0,064	6,160
VEM		
WVEM	0,040	7,544
Regies		
Essen	0,081	3,473
ETIZ	0,085	2,907
Gemiddelde		
Gemengde	0,040	4,977
Zuivere	0,059	6,400
Regies	0,083	3,190

Tabel 17: De rol van het afschrijvingspercentage en de afschrijvingsbasis.

De te verdelen winst

Wat de te verdelen winst per kWh betreft is er met respectievelijk 0,939 en 0,914BEF per kWh weinig verschil tussen de gemengde en de zuivere intercommunales. De te verdelen winst bij de regies ligt een kleine 0,2BEF per kWh hoger dan bij de intercommunales, met name 1,102BEF per kWh.

¹⁵ Omzendbrieven van 23 januari 1986 met ref. OBA/I/2.1.4 en OBA/B/2.1.3.

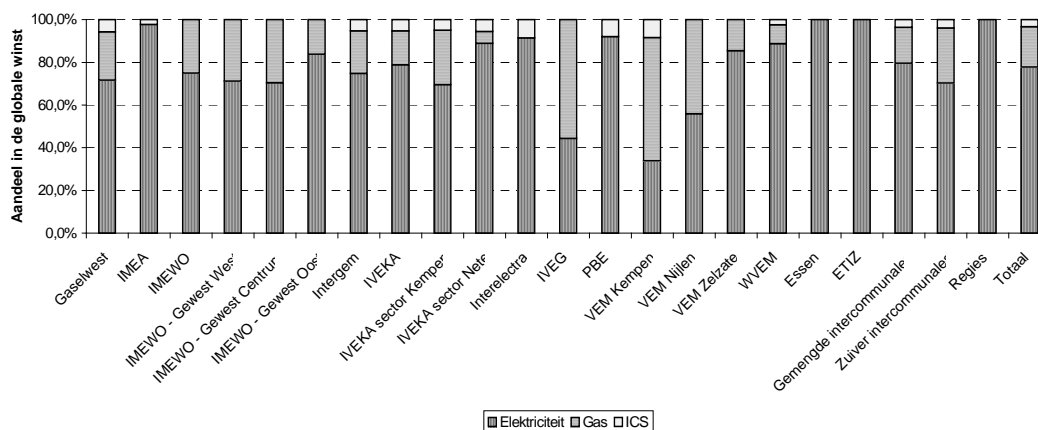
Figuur 6: de belangrijkste deelcomponenten van de opbrengst per kWh volgens organisatietype.

4.2. De winstverdeling

De winstverdeling kan vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

4.2.1. Tussen de verschillende activiteiten

Het belang van de winst uit de distributie van elektriciteit in de globale winst van de intercommunale blijkt uit Figuur 7. Met uitzondering van zuivere intercommunales IVEG, VEM-Kempen en VEM-Nijlen, is méér dan 60% van de winst van de gemeentelijke bedrijven afkomstig uit de distributie van elektriciteit.

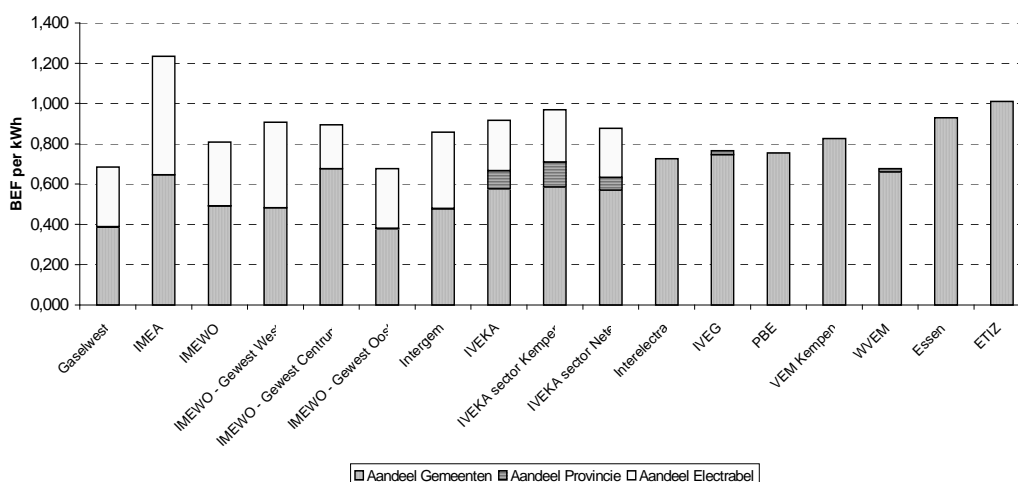

Figuur 7: Aandeel van elektriciteit in de globale winst.

4.2.2. Tussen de gemeenten en de privé-partner

De cijfermatige winstverdeling over de verschillende leden van de intercommunale wordt in Tabel 18 en Figuur 8 samengevat. De onderliggende verdeelsleutels worden beschreven in de statuten van de verschillende intercommunales, en werden in sectie 3.2.2 samengevat.

	Aandeel Gemeenten	Aandeel Provincie	Aandeel Electrabel	Uit te keren Winst
Gemengde Intercommunales				
Gaselwest	0,388	0,001	0,295	0,684
IMEA	0,647	—	0,588	1,235
IMEWO	0,493	0,001	0,315	0,809
IMEWO - Gewest West	0,483	0,000	0,424	0,907
IMEWO - Gewest Centrum	0,678	0,000	0,217	0,894
IMEWO - Gewest Oost	0,378	0,002	0,297	0,677
Intergem	0,479	0,002	0,378	0,858
IVEKA	0,577	0,090	0,250	0,917
IVEKA sector Kempen	0,587	0,123	0,259	0,968
IVEKA sector Nete	0,570	0,065	0,243	0,877
Zuivere Intercommunales				
Interelectra	0,726	—	—	0,726
IVEG	0,748	0,018	—	0,766
PBE	0,754	—	—	0,754
VEM	—	—	—	—
VEM Kempen	0,825	—	—	0,825
WVEM	0,660	0,017	—	0,678
Regies				
Essen	0,930	—	—	0,930
ETIZ	1,010	—	—	1,010
Gemiddelden				
Gemengde intercommunales	0,515	0,014	0,345	0,873
Zuiver intercommunales	0,743	0,018	—	0,750
Regies	0,970	—	—	0,970
Totaal	0,652	0,015	0,345	0,845

Tabel 18: De verdeling van de uit te keren winst per kWh.**Figuur 8:** De verdeling van de uit te keren winst per kWh.

In het geval van de gemengde intercommunales wordt van de nettowinst per kWh gemiddeld 0,52 BEF uitgekeerd aan de gemeenten. Bij de zuivere intercommunales bedraagt dit 0,74 BEF per kWh. Bij de gemengde intercommunales ontvangt de privé-partner gemiddeld 0,35 BEF per kWh. Noteer echter dat in het geval van de zuivere intercommunales de gemeenten de enige aandeelhouders zijn. Ze staan bijgevolg alleen in voor de volledige kapitaalsinbreng daar waar deze bij de gemengde intercommunales gedeeld wordt met de privé-partner. Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat bij de gemengde intercommunales het aandeel in de nettowinst van de gemeenten lager ligt dan bij de zuivere intercommunales.

Noteer dat er bij de vergelijking van de dividendenstromen géén correctie gemaakt werd voor verschillen tussen bruto- en nettodividenden. Bij een zuivere intercommunale gebeurt de verwerving van kapitaalaandelen via een banklening of via een bankparticipatie in de intercommunale. De hieraan verbonden kosten worden verwerkt in de resultatenrekening, zodat de aan de gemeenten uitgekeerde dividenden nettodividenden zijn. Bij een gemengde intercommunale gebeurt de verwerving van kapitaalaandelen via leningen aangegaan door

aparte financieringsintercommunales. De terugbetaling van deze leningen gebeurt door een inhouding op de brutodividenden die aan de gemeenten worden uitgekeerd. Een correcte vergelijking van de dividendenstromen uitgekeerd door zuivere en gemengde intercommunales is dus slechts mogelijk wanneer van de brutodividenden de inhouding voor de financieringsintercommunales afgetrokken worden.

4.2.3. *Tussen de gemeenten onderling*

Een gedeelte van de vergoeding van de immateriële inbreng gebeurt door het toekennen van een dividend aan de aandelen B en C. Wat de gemeenten betreft zijn deze aandelen toegekend aan de *groep* van gemeenten. Dit impliceert dat deze dividenden op een of andere wijze verder verdeeld moeten worden over de gemeenten die lid zijn van de betreffende intercommunale. Hoe dit dient te gebeuren wordt geregeld in statuten van de intercommunales. Deze regels kunnen in meer of mindere mate verschillen tussen de intercommunales. De meest courante verdeelsleutel ziet er echter als volgt uit:

- De uitkering van een uitdoofbaar vast recht, gebaseerd op de immateriële inbreng van de gemeente bij de toetreding tot de intercommunale;
- Wanneer de te verdelen vergoeding niet volstaat om de bovenstaande bedragen te betalen, dan worden de uitkeringen evenredig verdeeld;

Wanneer de te verdelen vergoeding wel volstaat, dan zijn er met het resterende saldo twee opties mogelijk:

1. (Optie 1) Ofwel wordt het saldo onder de gemeenten verdeeld naar evenredigheid met het verschil $V - A$ verwezenlijkt op het grondgebied van de gemeente, waarbij V staat voor de ontvangsten (inclusief vaste rechten) van de verkoop van elektriciteit en A voor de aankoopwaarde (inclusief netverliezen) van de overeenstemmende hoeveelheid elektriciteit;
2. (Optie 2) Ofwel wordt het te verdelen saldo gesplitst in een gedeelte dat betrekking heeft op leveringen onder hoogspanning en een gedeelte dat betrekking heeft op de leveringen onder laagspanning. Deze winstgedeelten worden onder de gemeenten verdeeld:
 - voor het gedeelte hoogspanning, naar rata van het verschil tussen de gefactureerde bedragen voor de leveringen aan hoogspanningsklanten op hun grondgebied en de aankoopprijs van de erop betrekking hebbende energie;
 - voor het gedeelte laagspanning naar rata van het product $O \times (O/L) = O^2/L$, waarbij O het totaal is van de tijdens het beschouwde boekjaar gefactureerde bedragen aan abonnees laagspanning, gevestigd op het grondgebied van de gemeente, en L de lengte op het eind van het boekjaar van het laagspanningsdistributienet. De lengte L is gelijk aan de lengte van het bovengrondse laagspanningsnet, verhoogd met twee maal de lengte van het ondergrondse laagspanningsnet.

In Tabel 19 wordt – voor zover dit kon achterhaald worden op basis van de jaarverslagen – een overzicht gegeven van de verdeelsleutel die door de verschillende intercommunales gebruikt wordt.

Gemengde Intercommunales	
Gaselwest	Geen onderscheid tussen HS en LS, verdeling in verhouding tot $O \times D$.
IMEA	–
IMEWO	Complexe regeling, gebaseerd op Optie 2
Intergem	–
IVEKA	Optie 2
Iverlek	Optie 1
Sibelgas	Complexere regeling
Zuivere Intercommunales	
Interelectra	Afwijkende regels met neiging naar optie 2
IVEG	Optie 1
PBE	–
VEM	Optie 1
WVEM	–
Regies	
Essen	Niet van toepassing
ETIZ	Niet van toepassing

Tabel 19: Welke intercommunale gebruikt welke verdeelsleutel voor de dividenden uitgekeerd aan de groep van gemeenten?

Wat is nu het relatieve belang van de vergoeding van de immateriële inbreng in de totale vergoeding die door de gemeenten ontvangen wordt? Uit Tabel 20 leren we dat – voor zover de informatie beschikbaar is – ruim 75% van de vergoeding aan de gemeenten uitgekeerd worden op basis van de immateriële inbreng. Het is dan ook belangrijk om de ingebouwde incentieven in de verdeelsleutel correct in te schatten.

Een oppervlakkige studie van de twee opties voor de keuze van de verdeelsleutel leert dat geen van beide een prikkel geeft – noch aan de intercommunale, noch aan de gemeenten – om de omzet uit elektriciteit te reduceren, laat staan het elektriciteitsverbruik te verminderen.

Gemengde Intercommunales	
Gaselwest	84,5%
IMEA	78,0%
IMEWO	–
IMEWO gewest West	91,1%
IMEWO gewest Centrum	74,9%
IMEWO gewest Oost	83,9%
Intergem	–
IVEKA	–
IVEKA sector Kempen	74,8%
IVEKA sector Nete	72,1%
Iverlek	–
Iverlek - Sector I	77,7%
Iverlek - Sector II en III	75,6%
Sibelgas	–
Zuivere Intercommunales	
Interelectra	63,3%
IVEG	–
PBE	–
VEM	–
VEM Kempen	–
VEM Nijlen	–
VEM Zelzate	–
WVEM	–
Regies	
Essen	Niet van toepassing
ETIZ	Niet van toepassing

Tabel 20: Aandeel van de vergoeding van de immateriële inbreng in de totale vergoeding voor de gemeenten (cijfers voor 1998).

4.3. *Andere mechanismen voor het toekennen van voordelen*

Buiten de deelname in de winsten van de intercommunale kunnen de gemeenten vaak ook profiteren van andere voordelen die door de intercommunale verstrekt worden. Deze voordelen kunnen vrij omvangrijk zijn en mogen bijgevolg niet uit het oog verloren worden als men een correct beeld wil krijgen van de incentiefstructuren die mede het gedrag van de gemeenten en de intercommunales bepalen. Deze voordelen zijn echter niet altijd, of toch moeilijk in financiële termen uit te drukken. Verder kunnen deze voordelen ook vrij subtiel zijn en verschillen van intercommunale tot intercommunale, afhankelijk van hun specifieke kenmerken (historiek, geografische ligging...). Een aantal voordelen zijn ook typisch voor het type van intercommunale. Bijgevolg mag het onderstaande overzicht niet als exhaustief geïnterpreteerd worden.

Openbare verlichting

Een aantal intercommunales komt tegemoet in de kost verbonden aan de openbare verlichting binnen de gemeenten. Deze tegemoetkomingen kunnen betrekking hebben op het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting, op het ondergronds brengen van de netten voor openbare verlichting en op het elektriciteitsverbruik van deze installaties.

In de jaarverslagen van de intercommunales wordt niet altijd expliciet melding gemaakt van deze voordelen. Voor het boekjaar 1998 wordt voor een aantal intercommunales een overzicht gegeven van de voordelen die zij ontvangen in het kader van openbare verlichting.

PBE

Deze intercommunale rekent aan de gemeenten het door het controlecomité vastgelegde tarief voor openbare verlichting, maar kent een *ristorno* toe van 100% op de vaste term en 23,5% op de kWh prijs.

Iverlek

Deze intercommunale heeft een akkoord gesloten met andere intercommunale maatschappijen voor nutsvoorzieningen m.b.t. het verdelen van de sleufkosten.

De intercommunale staat ook in voor het standaard onderhoud van de installaties voor openbare verlichting. Drie maal per jaar worden de lichtpunten gecontroleerd op hun goede werking en indien nodig gratis hersteld.

IVEG

Deze intercommunale biedt aan de gemeenten een gratis onderhoudspakket openbare verlichting aan van 1.200 BEF per lamp. Wanneer de onderhoudskost minder dan 1.200 BEF per lamp bedraagt, dan de gemeente het saldo aanwenden in het kader van REG - Openbare Verlichting.

WVEM

Sedert 1993 geeft WVEM financiële steun aan de gemeenten voor de vervanging van bestaande verlichtingstoestellen door nieuwere, met energiezuinige lampen en grotere lichtopbrengst. Verder wordt op kosten van WVEM ondergrondse kabel aangelegd voor het

openbare verlichtingsnet (ongeveer 250km tussen 1993 en 1998). De globale tegemoetkoming van WVEM aan de gemeenten bedroeg in 1998 23,5 Mln BEF.

Voorts wordt sedert 1996 het onderhoud van de openbare verlichting niet meer aan de gemeenten gefactureerd, wat neerkomt op een totaal voordeel van 16 Mln BEF per jaar, of 1 tot 2 Mln per jaar per gemeente.

Gaselwest

Gaselwest besteedt, gespreid over een periode van 4 jaar, een bedrag van 350 Mln BEF aan de vervanging van energieverblindende lampen door energiezuinige lampen. Deze kosten worden gedragen door de verschillende partners van de intercommunale, met name de gemeenten en Electrabel.

Verminderd tarief voor het elektriciteitsverbruik van gemeenten

De meeste gemeenten genieten van een verminderd tarief voor de elektriciteit voor openbare verlichting. Binnen Vlaanderen zijn deze tarieven echter vrij sterk geharmoniseerd.

Subsidies via het REG-fonds

Een gedeelte van de subsidies voor REG wordt gebruikt voor projecten op het niveau van de gemeenten, de zogenaamde gemeentelijke acties. Dit zijn de acties die als prioritair worden beschouwd en die door alle intercommunales worden uitgevoerd. In 1998 wordt de klemtoon gelegd op energie-audits en het voeren van een energieboekhouding in ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen, in schoolgebouwen en in gemeentegebouwen. Andere projecten die financieel gesteund worden zijn relighting, plaatsing van snelheidsvariators, en demonstratieprojecten voor zonneboilers en warmtepompen. Noteer dat slechts een maximum percentage (25%) van de totale som van REG-subsidies kan aangewend worden voor gemeentelijke projecten.

De andere acties vormen een catalogus van energiebesparingsmaatregelen. Concreet betekent dit dat de intercommunales vrij een aantal acties uit de korf kunnen kiezen en op die manier eigen accenten kunnen leggen. Er werden acties uitgewerkt voor vier doelgroepen : de huishoudens, de industrie (inclusief de land- en tuinbouw), de tertiaire sector en de gemeenten.

Ondergronds leggen van LS kabels

Alle leidingen voor de distributie van elektriciteit zijn eigendom van de intercommunales. Meestal voorzien intercommunales een jaarlijks budget voor het ondergronds brengen van deze leidingen. Dit budget wordt via een intern bepaalde allocatieregeling aangewend voor werken in de verschillende gemeenten die lid zijn van de intercommunale.

Samenwerking met OCMWs

Gemeenten en OCMWs ontvangen financiële tussenkomsten uit de hulpfondsen voor elektriciteit en gas om de begeleiding van klanten die in een sociaal moeilijke situatie verkeren te organiseren. Ook de aanbeveling van het CCEG om tussen 15 december en 15 februari geen klanten te schorsen voor energieleveringen vallen hieronder.

Vergoeding voor B klanten

Naast elektriciteitsleveringen aan klanten via de distributiesector worden er ook klanten rechtstreeks door Electrabel bevoorraad, zelfs zonder dat van het distributienetwerk gebruik gemaakt wordt. Dit zijn de zogenaamde rechtstreekse klanten. De privé-partner van de gemengde intercommunales betaalt aan de gemengde intercommunales een vergoeding berekend op basis van het afgenomen vermogen door de rechtstreekse klanten op het grondgebied van de intercommunale.

ISO-certificaten

Een groot deel van de Vlaamse intercommunales laten hun activiteiten ISO-certificeren. De privé-partner van gemengde intercommunales kan op basis van zijn ervaringen op dit vlak de intercommunales helpen bij het voldoen aan de ISO vereisten. Noteer echter dat ook een aantal zuivere intercommunales een ISO-certificaat behaalden.

Economies of scope

Het gezamenlijk uitvoeren van de distributieactiviteiten van elektriciteit, gas en kabel binnen één intercommunales kan leiden tot kostenbesparingen die niet kunnen gerealiseerd worden wanneer deze activiteiten afzonderlijk uitgevoerd worden. Een aantal gemengde en zuivere intercommunales beperken zich inderdaad tot slechts twee of zelfs één van de hierboven vernoemde activiteiten, zodat zich hier een potentieel kostennadeel kan voordoen.

In het geval van de gemengde intercommunales wordt de exploitatie van de activiteiten echter waargenomen door de privé-partner, die, wanneer de activiteiten toch gespreid zijn over verschillende gemengde intercommunales, voor een overkoepelende organisatie instaat. In principe zou, voor wat de gemengde intercommunales betreft, er dus weinig of geen kostenverschil mogen zijn als gevolg van zogenaamde economies of scope. In het geval van de zuivere intercommunales, die zich beperken tot hoogstens twee distributieactiviteiten zou dit effect eventueel wel kunnen spelen.

5. SAMENVATTING EN BESLUIT

Er is een wet op de intercommunales die de werking en de organisatie van zowel de gemengde (met privé-partner) als de zuivere (zonder privé-partner) intercommunales regelt. Bijgevolg worden er weinig grote verschillen verwacht tussen beide vormen van intercommunales. Dat blijkt ook inderdaad zo te zijn, zeker wanneer we de opbrengsten, kosten en winstcijfers van beide types met elkaar gaan vergelijken.

De netto winst per kWh ligt bij de gemengde intercommunales en de zuivere intercommunales rond de 0,9 BEF. Per kWh gaat 0,5 (gemengde intercommunales) tot 0,7 BEF (zuivere intercommunales) van de winst naar de gemeenten. Het restant wordt gereserveerd of uitgekeerd aan de privé-partner (indien van toepassing) of aan de provincie.

Er lijkt weinig reden om voor een modelmatige analyse (zie latere taken) een grondig onderscheid te maken tussen gemengde en zuivere intercommunales. Een onderscheid kan eventueel wel relevant zijn voor de klantenstructuur van de gemengde intercommunales (meer hoogspanningsklanten) versus de zuivere intercommunales (meer laagspanningsklanten)

De andere voordelen voor de leden-gemeenten vallen op basis van het beschikbare materiaal moeilijk te waarderen, met uitzondering van de B-klanten waarvoor de gemengde intercommunales een vergoeding ontvangen van de privé-partner.

REFERENTIES

BEROEPSFEDERATIE VAN DE PRODUCENTEN EN VERDELERS VAN ELEKTRICITEIT IN BELGIË, (1999), *Statistisch Jaarboek 1998*, Brussel, p. 78.

INTERMIXT, (1992), *Vade-mecum*.